

Časopis České obce sokolské

SOKOL

2018

březen

Přehlídka pódiových skladeb

Ve vinohradské
sokolovně byla
k vidění zajímavá
směs nejrůznějších
pohybových
a tanečních žánrů

Slavnostní zasedání Výboru ČOS k 100. výročí republiky

Sokolové
si ve starobylém
Karolinu
připomenuli
vznik
Československé
republiky

Písecká líheň házenkářských talentů

Představujeme sportovní základnu mládeže v Sokole Písek

Posílání balíku nebylo nikdy pohodlnější!

Do Balíku Komplet jsme **zabalili celý balík služeb**. Obal, poštovné s odpovědností za škodu, vyzvednutí na vaší adrese nebo odeslání z pošty a doručení kamkoliv v ČR. To vše **komplet v ceně jednoho balení!**

Praktický obal
se speciální
fixační výplní

Poštovné
v rámci
celé ČR

Odpovědnost
za škodu
do 50 000 Kč

Vyzvednutí
balíku doma
nebo v kanceláři

Doručení
následující
pracovní den

Přesvědčte se na www.balik-komplet.cz

Z obsahu

Zpravodajství

- 4 Slovo úvodem
- 5 Připomenutí 168. výročí narození T. G. Masaryka
- 5 Představení plakátu sletu
- 5 ČOS na For Kids 2018
- 6-7 Slavnostní zasedání Výboru ČOS k 100. výročí republiky
- 8 Oficiální plakát XVI. všesokolského sletu 2018
- 9 Sokolové republiky
- 10 150 let pod Řípem
- 11 Poděbradský Sokol slaví 155 let
- 11 Návštěva v Českém rozhlasu
- 12 Letošní sezona plesů a šibřinek končí

Sokolská všestrannost, sport pro všechny

- 14-15 Přehledka pódiových skladeb
- 16 Pozvánka na Pochod Hany Benešové
- 17 Sokolské keše zdárně přibývají

Výkonnostní a vrcholový sport

- 19 Olympionik Choupenitch popáté vítězem Sokol Cupu
- 20 Písecká líheň házenkářských talentů
- 21 Vítkovický Dorňák mistrem ČR
- 21 Junioři Sokola MH přeborníkem kraje

Vzdělávání, kultura, společnost

- 22-23 Kulturní činnost sokolských jednot v Podještědí
- 24-25 Jan Evangelista Purkyně a Sokol (2)
- 26 Devadesátiny sestry Dagmar Evaldové
- 27 Netradiční připomenutí sestry Chytilové
- 28 Sokolská kapka krve v roce 2017
- 29 Přediletová zdravotní péče
- 30 Rozloučení
- 30 Knihy, které stojí za to mít

Tak přesně v 17 hodin a 15 minut začalo letos 20. března astronomické jaro. Venku to sice tak moc nevypadalo, ale když to astronomové takto vypočetli, tak to je. A jen tak pro zajímavost – na tento den nepřipadá jen jarní rovnodennost, ale také Světový den vrabců, zatímco Mezinárodní den ptactva se již dlouhá léta, přes sto let, slaví o pár dní později, 1. dubna –

prý na paměť podepsání mezinárodní Konvence o ochraně užitečného ptactva v roce 1906, ale já si stejně myslím, že je to spíš proto, že zpěvné ptactvo je spolehlivým „poslem jara“. V březnu ale nezačalo jen odpočítávání jara, ale pro nás v Sokole důležitější odpočítávání – 22. března zbývalo přesně 100 dní do zahájení XVI. všesokolského sletu. Tomu odpovídá i intenzita příprav sletu, která se stupňuje – v březnu skončily kontrolní srazy sletových skladeb, které ukázaly stav nácviků na hromadná vystoupení, pokračují všechny další práce v oblasti materiálně technického a organizačního zajištění, v logistice i v dalších oblastech. O sletových přípravách píše v tomto vydání časopisu Sokol ve svém úvodním slovu starostka ČOS sestra Hana Moučková, naleznete v něm i informace o sletovém plakátu či o projektu 100 sokolských keší republiky, o přediletové soutěži v šermu, další informace týkající se sletu pak obsahuje březnový Sletový magazín.

V letošním roce si připomínáme 100. výročí vzniku Československé republiky. Česká obec sokolská byla jednou z prvních organizací, která toto jubileum si připomenula – sokolské oslavy započaly přesně v den, kdy před sto lety českoslovenští legionáři svedli bitvu u Bachmače: 10. března se konalo slavnostní zasedání Výboru ČOS ve starobylém Karolinu. Zprávu z jeho průběhu naleznete rovněž v tomto vydání. K výročí republiky připravují různé akce i sokolské jednoty a župy. Například čtyři župy (Baráková, Jana Podlipného, Podbělohorská a Pražská Scheinerova) zahájily počátkem března společný projekt Sokolové republiky.

V tomto vydání samozřejmě naleznete řadu dalších zajímavých zpráv – o jubileích jednot, o letošních šibřinkách, o přehledce pódiových skladeb, představujeme píseckou sportovní základnu mládeže, z historických témat uvedeme článek o kulturní činnosti sokolských jednot v Podještědí a mnohé další.

*Hezké čtení vám přeje
Zdeněk Kubín*

● **Časopis SOKOL**, 75. ročník, vydává Česká obec sokolská – IČO 00409537. Navazuje na časopis Sokol vydávaný v Praze od roku 1871 a Sokolský věstník vydávaný od roku 1897 ● **Adresa redakce:** Česká obec sokolská, Újezd 450, 118 01 Praha 1, tel. 257 007 332 ● **E-mail:** zkubin@sokol.eu; redakce.sokol@seznam.cz. ● **Redakce:** Zdeněk Kubín ● **Grafické zpracování:** Linda Hušková ● **Redakční rada:** Jakub Otáhal, Zdeněk Kubín, Jaromír Kučera, Zdeněk Bartůněk, Martin Chlumský, Vanda Marušová, Vítězslav Perun, Anna Jurčíčková, Dominika Dušková ● **Obálka:** Z přehledky pódiových skladeb, foto M. Brunerová ● **Tisk:** Tiskárna Macík Sedlčany ● **Registrace:** MK ČR E 17339. ISSN 0489-6718. ● **Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí.** Za věcný obsah článků odpovídají autoři a jejich obsah nemusí vždy korespondovat s názorem redakce. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky přiměřeně upravovat, krátit nebo komentovat.

Milé sestry, vážení bratři, letošní XVI. všesokolský slet je zároveň součástí oslav 100. výročí vzniku našeho samostatného státu – Československé republiky. Česká obec sokolská si jako jedna z prvních organizací toto jubileum připomenula slavnostním zasedáním Výboru ČOS ve starobylém Karolinu. Není to samozřejmě jediná akce věnovaná tomuto výročí, řadu z nich připravují také naše sokolské župy či jednoty – například čtyři župy (Barázkova, Jana Podlipného, Pražská-Scheinerova a Podbělohorská) společně připravily projekt Sokolové republiky. Ten zahájily začátkem března zdařilou vernisáží výstavy „Sokolové republiky – Sokol dříve a dnes“. Oslavy důstojně zakončíme letos v říjnu, ale věřím, že hodnoty, které si při tomto jubileu připomínáme, zůstanou trvalou inspirací pro naše postoje a chování.

Na slavnostním zasedání v Karolinu jsme si připomínali nejen události před sto lety, ale také jejich odkaz pro naši současnost. Ten pro Sokol přináší řadu výzev, s nimiž se musíme vypořádat. Musíme dokázat, že Sokol je životaschopnou alternativou životního stylu 21. století, se všemi jeho změnami,

kterých jsme neustále svědky buď osobně, nebo zprostředkovaně přes sdělovací prostředky. Jsem přesvědčena, že naše činnost každodenně dokazuje, že jsme i v této bouřlivé době schopni nabízet atraktivní program, i když vychází z původních Tyršových a Fügnerových zásad kalokagathie, tedy harmonického „rozvoje těla i ducha“, fyzického i duševního rozvoje osobnosti, kterým je dnes více než 156 let! Opět se ukazuje jejich obecná platnost a vysoká aktuálnost. Letošní XVI. všesokolský slet se stane jasnou proklamací, že pokračujeme v díle našich sokolských předchůdců a jsme silou, která je schopna a připravena pozitivně působit v naší současné společnosti. Pár dní poté, co jsme si v Karolinu připomínali „stovku“ naší republiky, jsme si připomenuli ještě jednu „stovku“ – 100 dní do začátku sletu (stalo se tak 22. března). Začali jsme tedy stříhat pomyslný metr. Na rozdíl od politiky to ale není žádná „doba hájení“, naopak, sletové přípravy nabírají na dynamice. V únoru a březnu se konaly kontrolní srazy sletových skladeb, které ukázaly stav nácviků na hromadná vystoupení. Intenzivně pokračují všechny další práce v oblasti materiálně-technického

a organizačního zajištění, v logistice i v dalších oblastech. Pokračují i jednání s příslušnými úřady a institucemi, které jsou nezbytné pro zajištění dopravy, ubytování, zdravotního zabezpečení, pro bezproblémové konání sletového průvodu atd.

Přicházejí i závazné přihlášky ze zahraničí. Už víme, že sokolské výpravy pojedou celkem z dvanácti zemí, z dalších šesti pak přijedou nesokolští účastníci. Slibuji, že uděláme vše pro to, aby si z XVI. všesokolského sletu a z pobytu v České republice odvezli nezapomenutelné zážitky.

Na závěr ještě jedna příjemná zpráva týkající se sletu. Je tradicí, že prezidenti republiky poskytují všesokolským sletům svoji záštitu. Je tomu tak i nyní při XVI. všesokolském sletu: prezident republiky Miloš Zeman ji sletu udělil v polovině března, krátce po svém znovuzvolení a inauguraci.

Přeji Vám všem hodně sil a elánu při Vaší práci pro slet – ať již nacvičujete některou ze skladeb, vystoupíte v dalších programech či se podílíte na organizačních, pořadatelských a dalších pracích pro náš slet.

*Hana Moučková
starostka ČOS*

Připomenutí 168. výročí narození T. G. Masaryka

■ Jako každý rok, ani letos 7. března nechyběli sokolové v Lánech u hrobu prvního československého prezidenta, aby si připomněli výročí jeho narození. Za drobného mrholení se tu v půl dvanácté dopoledne sešli v hojném počtu vládní představitelé, mezi nimi premiér České republiky, předseda Senátu Parlamentu České republiky, předseda Poslanecké sněmovny nebo ministryně obrany, kteří položili věnce a květiny. Již před začátkem samotného pietního aktu uctil Masarykovu památku také prezident republiky Miloš Zeman v doprovodu své manželky. Narození T. G. M. si na místě připomněli i zástupci Českého svazu bojovníků za svobodu, Konfederace politických vězňů České republiky či

Masarykova demokratického hnutí a dalších. Za Českou obec sokolskou položila věnec sestra Květa Volková v doprovodu bratrů Fibase a Mandy. Byla zde také delegace sokolské župy Budečské, členové T. J. Sokol Libeň a další bratři a sestry.

Tradiční pietní akt ale nebyl jedinou vzpomínkou na Tomáše Garrigue Masaryka. Ve zdejším muzeu se v tentýž den uskutečnila vernisáž k výstavě Masaryk a Svatá země, na které spolupracovalo velvyslanectví Státu Izrael v ČR. Návštěvníci mohou do 7. dubna 2018 na patnácti panelech zhlédnout dosud nepublikované fotografie prezidenta Masaryka při jeho návštěvě Svaté země v roce 1927.

Marcela Janouchová, VO ČOS

Představení plakátu sletu

■ Pohyb cvičenců v hromadných skladbách zaznamenaný pomocí různobarevných bodů, čar a šipek se stal inspirací oficiálního plakátu XVI. všesokolského sletu 2018. Dílo vytvořené v renomovaném grafickém Studiu Najbrt bylo představeno 6. března na tiskové konferenci ČOS věnované prezentaci tohoto vizuálního stylu a přípravám a programu blížícího se XVI. všesokolského sletu.

Další podrobnosti k představenému vizuálnímu stylu přinášíme v samostatném článku na straně 8 tohoto vydání časopisu Sokol. 📄

ČOS na For Kids 2018

■ I v letošním roce pokračuje spolupráce mezi Českou obcí sokolskou a veletržní a výstavní společností ABF, v jejímž rámci je ČOS partnerem doprovodného programu veletrhu potřeb pro děti For Kids, který se uskuteční 12.–15. dubna na výstavišti PVA Expo Letňany. Obdobně jako v předchozích dvou ročnících obohatí ČOS program veletrhu. Návštěvníci veletrhu budou moci nejen navštívit veletržní stánek ČOS, ale především budou moci zhlédnout řadu pódiových vystoupení z různých sokolských jednot a navštívit dětskou sportovní zónu umístěnou v hale č. 1, v níž se budou moci věnovat pohybu, vyzkoušet si některé sportovní aktivity. Budou zde například trampolíny, doskočiště a dal-

ší atrakce, s nimiž se mohli návštěvníci seznámit již při předchozím veletrhu. Na veletržním stánku ČOS získají návštěvníci informace o Sokole a také přehled o pražských sokolských jednotách a jejich aktivitách. Sokolskou gymzónu, stejně jako celou expozici České obce sokolské, zajišťuje Odbor všestrannosti ČOS. Ve sportovní zóně každoročně pomáhají sokolští cvičitelé. Dobrovolníci, kteří jsou ochotni a mají zájem s tímto pořadatelsko-organizačním zajištěním pomoci, se mohou přihlásit Barboře Vilímovské na e-mailu bvilimovska@sokol.eu. Na stejné adrese se mohou rovněž přihlásit zájemci ze sokolských jednot, kteří by chtěli prezentovat svoji činnost na pódium veletrhu. 📄

Ilustrační foto z minulého ročníku veletrhu

Slavnostní zasedání Výboru ČOS k 100. výročí republiky

Přesně sto let od bitvy u Bachmače, která byla určující pro další osud československých legií v Rusku, se ve starobylém Karolinu konalo slavnostní zasedání Výboru České obce sokolské k 100. výročí založení republiky a XVI. všesokolskému sletu v Praze.

■ V sobotní podvečer 10. března se aula starobylého Karolina začala plnit hosty. Úderem 18.30 hod. zaujalo své místo čestné předsednictvo a významní hosté – předseda Senátu Parlamentu ČR Milan Štěch a velvyslanec Slovenské republiky Peter Weiss, starostka ČOS sestra Hana Moučková, prorektor Univerzity Karlovy prof. PhDr. Martin Kovář a děkanka FTVS Doc. MUDr. Eva Kohlíková, CSc. Za zvuku fanfár vpochodovali praporečníci s historickými prapory – praporem Sokola Paříž, pod nímž v létě 1914 pochodovali dobrovolníci první tvořící se jednotky budoucích legií, proslulé roty Nazdar, praporem rodící se první jednotky čs. legií v Rusku (České družiny) a prapory, které ČOS věnovali prezident Tomáš Garrigue Masaryk (v roce 1926 při příležitosti VIII. všesokolského sletu) a Edvard Beneš (při příležitosti X. všesokolského sletu v roce 1938). Českou a slovenskou hymnu zazpívaly pěvecké sbory Gaudium Praha Sokola Královské Vinohrady a Foerster Sokola Jihlava. Českou obec sokolskou přivítal ve starobylém Karolinu proděkan UK Martin Kovář, který připomenul, že Univerzi-

ta Karlova nedílně patří k historii naší země a to samé platí i o ČOS – historie naší země a ČOS patří nedílně k sobě. Poté starostka ČOS sestra Hana Moučková poděkovala za přivítání a zahájila slavnostní zasedání. Hlavní projev na slavnostním zasedání přednesla starostka ČOS sestra Hana Moučková, která v jeho úvodu připomenula historické události, které vyvrcholily před sto lety vyhlášením samostatné republiky, a historické souvislosti pojící se k ní. V další části svého projevu mimo jiné řekla: „Říká se – a dějiny to mnohdy potvrzují –, že národ, který si neuvědomuje svoji minulost, nemá budoucnost. Totéž svým způsobem platí také o národu, který nectí své hrdiny, své příslušníky, kteří v době ohrožení vlasti i národa neváhali vzít do rukou zbraň a jít je bránit. To samé lze zřejmě říct i o organizacích, společnostech, spolcích... Nejde přitom o vyžívání se v minulosti, ale o uvědomování

si sama sebe a svých kořenů, a také o vzory jednání a chování, o motivaci pokračovat v díle započatém předky, o hrdost na příslušnost k národu či určitému společenství lidí. Tomáš Garrigue Masaryk to přesně vyjádřil slovy: Národ, má-li existovat, musí mít vědomí vlastní dějinnosti, tak i vůli něco vykonat v přítomnosti i v budoucnosti. A jako se hodnota jednotlivce měří hodnotou jeho činů, tak se stejně měří i hodnota národa.

V letošním roce si připomínáme 100 let od vzniku našeho samostatného státu. V souvislosti s tím si připomínáme i nenahraditelnou roli Sokola v dění, které vyvrcholilo vyhlášením Československé republiky v říjnu 1918. Zhruba pět desetiletí – v dobách vlády totalitních režimů – byla tato role a také oběti sokolů v jejich boji za svobodu a demokracii zamlčována ve snaze vymazat ji z dějin našeho národa a státu i z paměti lidí. Dnešní generace tak mnohdy mají zkreslené představy o významu Sokola a jeho vlivu na historický vývoj v našich zemích, tyto generace znovu mnohdy objevují historická fakta...

I proto je potřebné významné historické události připomínat, je potřebné vzít si z nich poučení i inspiraci pro budoucnost...

... Na místě může být otázka, proč sokolové v době 1. světové války – ale i v době odboje za 2. světové války – neváhali aktivně vystupovat za ideály svobody, demokracie a humanismu a obětovat přitom i své životy. Odpověď je zdánlivě jednoduchá a stručná: Protože měli víru – přesvědčení a ztotožnili se s ideály a myšlenkami, které dali Sokolu do vínku jeho zakladatelé Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner. Měli vizi a odvahu uvést tyto ideály do života. Tato vize byla nadřazena všemu, i vlastnímu životu, v zájmu celku, v zájmu své vlasti.

Během jednoho sta let, které nás dělí od vzniku samostatného Československa, se svět výrazně změnil, změnila se i společnost.

Žijeme v globalizovaném světě moderních informačních technologií, který přeje individualismu. Egoistické individuální zájmy jsou pro mnohé prioritou nadřazenou všemu ostatnímu. Žijeme v době počítačů, které přinášejí i uzavírání se do jejich informačních či zábavních databází, mnozí lidé jsou čím dále více sami uzavření ve virtuálním světě. U počítače se necvičí a sociální sítě nemohou nahradit opravdové setkávání lidí, kteří spolu mluví a ne si pouze dopisují. Ne všem lidem ale takovýto životní styl vyhovuje. Alternativou k němu je činnost – program a filozofie Sokola. A že to je alternativa životaschopná, oslovující dnešní generace, svědčí i počet členů, jichž je v současnosti na 160 000...

... Naši sokolští předchůdci před sto lety měli jasnou vizi, již podřídili veškeré své jednání – vznik samostatného státu. Uskutečnění této vize nadřadili všemu ostatnímu, i ceně svých životů. Jaká

je vize naší doby, naše vize?

Naše vize pro budoucnost:

- být významnou silou společnosti, která má vliv na formování dění v naší zemi,
- být silou, která hájí ideje svobody a demokracie, která nestaví zájmy jedince nad zájmy společnosti a zájmy našeho státu,
- být silou, která prosazuje slušnost a spolupráci, osobní kontakt a komunikaci mezi lidmi
- být silou, která nerozděluje, ale spojuje!"

Po projevu starostky ČOS vystoupil předseda Senátu Parlamentu ČR Milan Štěch, který ve svém projevu mimo jiné v úvodu připomenul podíl T. G. Masaryka na vzniku Československa, ale zároveň připomenul, že základem vzniku našeho státu byla činnost T. G. Masaryka, československé legie a Sokol. Dále M. Štěch hovořil o současnosti a mimo jiné zmínil, že se objevují názory, že Sokol patří minulosti. „Já s tímto nesouhlasím, takovýto názor svědčí o tom, že ti, kteří ho říkají, vůbec neznají historii Sokola a jeho myšlenky.“ Dále hovořil o tom, jak je v současnosti vnímán

pojem vlastenectví, který někteří slučují s nacionalismem. V této souvislosti řekl: „Zdravé vlastenectví a škodlivý nacionalismus jsou zcela protichůdné. Vlastenectví je pozitivní a nikdy jsme neměli pozitivnější organizaci, než je Sokol. Vždy, když bylo se Sokolem zle, bylo zle i s naší zemí.“ V závěru popřál mnoho úspěchů ve sletovém roce 2018.

Poté hovořil velvyslanec Slovenské republiky v ČR Peter Weiss, který vedle některých historických souvislostí připomenul i méně známou skutečnost, že sokolové bojovali rovněž ve Slovenském národním povstání – a v této souvislosti připomenul například generála Rudolfa Viesta. V závěru svého vystoupení popřál úspěch v sokolské činnosti a zdar letošnímu všesokolskému sletu.

Po projevech vystoupily na závěr sokolské pěvecké sbory, které zazpívaly „Lví silou, letem sokolím“ a „Hoj vzhůru pestrý sokole“.

Po skončení slavnostního zasedání následovalo společenské setkání, při němž vystoupila Muzika souboru písní a tanců Josefa Vycpálka. ☺

čeps

Vedeme energii těm, kteří ji násobí

Začátkem března byl veřejnosti představen oficiální plakát XVI. všesokolského sletu 2018 a z něj vycházející doplňkový vizuální styl.

K jeho pořízení nás vedla jediná úvaha – akce velikosti a významu sletu by měla mít svůj jedinečný, umělecky zpracovaný plakát, který akci vizuálně charakterizuje, odlišuje od konkurenčních akcí i minulých sletů. Ostatně právě na výtvarnou složku dávaly důraz všechny slety do roku 1948. Rozhodli jsme se

Oficiální plakát XVI. všesokolského sletu 2018

navázat na tradici, kdy se na tvorbě sletových plakátů podíleli nejlepší čeští výtvarníci své doby (Mucha, Aleš, Švabinský, Obrovský ad.), jejichž sletové práce jsou dnes součástí galerijních sbírek.

Nám podobný výtvarný motiv na minulých sletech chyběl a požadavek na jedinečné výtvarné dílo neobsahovalo ani zadání pro výtvarnou složku XVI. všesokolského sletu. Rozhodli jsme se tuto část výtvarné složky sletu doplnit, věc jsme probírali a schválili jak s vedoucími programových útvarů, s uměleckou radou ČOS i na zasedání předsednictva ČOS (jehož členy jsou i členové Komise marketingu propagace).

Sletové logo a současný vizuální styl zůstávají v platnosti.

Sletové logo a vše spojené s jeho používáním se nijak nemění, obsahuje

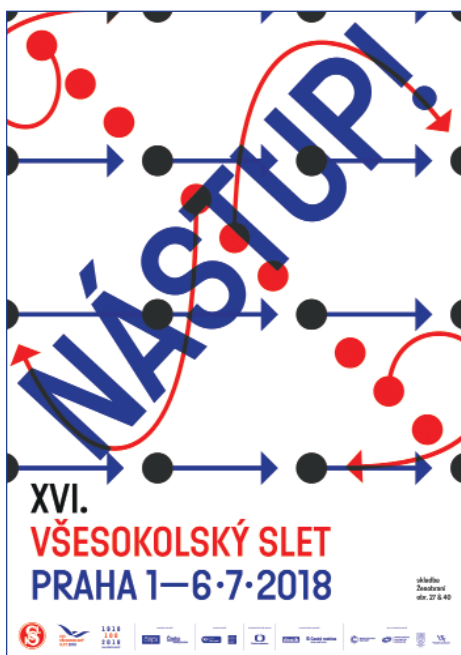
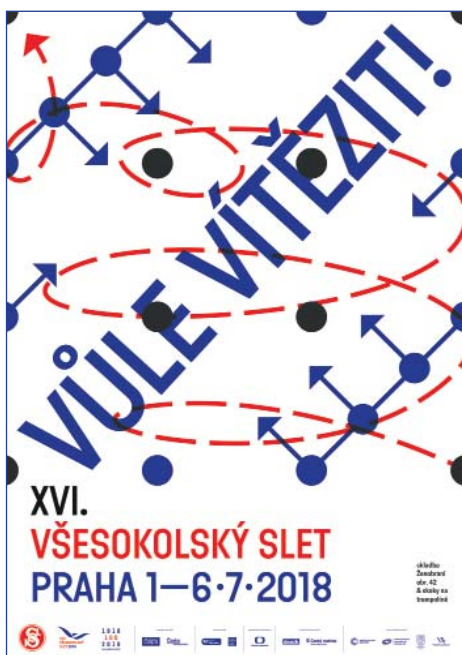
její konec konců i oficiální plakát. Stejně tak zůstává v platnosti Grafický manuál XVI. všesokolského sletu 2018 a nic se nemění ani na pokynech pro jeho použití – styl komunikace pro oddíly, jednoty a župy tedy zůstává stejný. Všechny prvky, které už byly vyrobeny (bannery, diplomy, hlavičkové papíry apod.) zůstávají v platnosti, rozhodně není potřeba je měnit.

Vizuální styl vycházející z oficiálního plakátu bude používat ústředí ČOS ad hoc tam, kde při organizaci XVI. všesokolského sletu vznikne taková potřeba a kde to bude dávat smysl – například pro velkoformátové komunikační plochy, inzerci, oficiální tiskoviny a zejména pro použití v České televizi a na materiálech, kde budou prezentováni

partneři XVI. všesokolského sletu. Nebude tedy rozpracován do grafického manuálu.

Sokolské jednoty a župy mohou při komunikaci v rámci příprav sletu pokračovat se současnou grafikou. Pokud budou mít zájem, jsou pro ně ve variantě vycházející z oficiálního plakátu XVI. všesokolského sletu připraveny i plakáty pro všechny místní, župní, oblastní i krajské slety i plánované krajské prezentace. V případě zájmu využívat grafické prvky oficiálního plakátu i pro další účely, jsme připraveni požadavky řešit individuálně. Obráťte se, prosím, v této věci na člena komunikačního týmu Michala Charváta, e-mail: mcharvat@sokol.eu.

*Komunikační tým
XVI. všesokolského sletu*

Sokolové republice

■ Čtyři sokolské župy – Barákova, Jana Podlipného, Podbělohorská a Pražská-Scheinerova – připravily ke 100. výročí založení republiky projekt „Sokolové republice“, který byl oficiálně zahájen v krásném prostředí obřadní síně Libeňského záměčku v Praze 8 v pondělí 5. března na vernisáži výstavy „Sokolové republice – Sokol dříve a dnes“. Nad touto výstavou a komponovaným programem převzala záštitu radní pro kulturu Prahy 8 Jana Solomonová, která se obou akcí také osobně zúčastnila a popřála sokolům hodně zdaru v jeho činnosti.

Celý projekt, který zahrnuje putovní výstavu, komponovaný program, krajskou prezentaci na pódii v Praze-Holešovicích, oblastní slet v Brandýse nad Labem a divadelní akademii v Českém Brodě, bude zakončen 8. listopadu divadelním představením „Naši furianti“ pod vedením režiséra Bohumila Gondíka v Salesiánském divadle.

Společné oslavy započaly kladením věnců u sochy Jana Podlipného, jehož jméno nese jedna z pražských žup. Odtud se pokračovalo do obřadní síně Libeňského záměčku, kde se konala slavnostní vernisáž výstavy za účasti hostů z Prahy 8, ČOS, zahraničního Sokola i dalších spřátelených spolků. Ozdobou akce byly opět sokolské prapory čtyř žup, Sokola Libeň a Sokola Královské Vinohrady za doprovodu sester v krojích. Hezkým dárkem byl pro každého perníček se znakem sokola v dárkovém balení od sestry Alice Hakenové ze Sokola Kralupy nad Vltavou a také župou k této příležitosti zhotovené pohlednice s krojovanými sokoly.

Výstavu graficky zpracovala sestra Eliška Karešová za spolupráce sester Ivety Bendíkové, Lenky Brandové a Jitky Viktorínové. Na dvou panelech je představena historie Sokola, na

dalších pak každá župa vybrala zajímavé materiály ze své historie či současnosti jednot. Je zde prezentován i Sokol v zahraničí a zajímavé odznaky a pohlednice ze sbírky bratra Františka Hrbáčka či historické poštovní známky ze sbírky bratra Otakara Macha. Najdete zde ukázkou sokolského kroje, zajímavé předměty a exponáty z historie Sokola. Při vstupu vás uvítají podobizny zakladatelů Sokola Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera v zajímavém moderním zpracování.

Na druhé části výstavy, v tzv. Bílém domě – Bílé galerii Prahy 8, uvidíte na fotografiích Marie Brunerové mnoho zajímavých záběrů z velmi pestré současné činnosti Sokola, a to nejen sportovní, ale i kulturní. Výstava v obou objektech Prahy 8 je otevřena do 20. dubna pro všechny zájemce, vstup volný.

Zdárně započaté březnové odpoledne pokračovalo po vernisáži v tzv. Bílém domě Prahy 8 komponovaným programem. Zahájení programu slavnostním nástupem sokolských praporů za zvuků Sukova pochodu „V Nový život“ určilo sokolskou atmosféru celého programu. Po představení praporů pořádajících čtyř žup a přivítání hostů moderátorkou sestrou Hanou Otáhalovou a malými „sokolíky“ s květinami hostům programu mohl začít

již vlastní program v režii bratra Lubomíra Novotného. Zajímavé povídky o historii Sokola zaznělo v podání bratra Jaroslava Petráska ze Sokola Český Brod, o sletech a jejich historii promluvila Renata Kalašová z Muzea hl. města Prahy, se současností přítomné seznámila sestra Anna Jurčíčková. Program byl proložen zpěvem sokolského smíšeného pěveckého sboru Gaudium Praha ze Sokola Královské Vinohrady, recitací sokolských básní dívkami ze Sokola Říčany a Radošovice a velmi pestrou a zajímavou přehlídkou historických krojů i současných cvičebních úborů pod vedením sestry Jaroslavy Tůmové ze Sokola Říčany a Radošovice.

Všichni přítomní byli pozváni na akce České obce sokolské spojené s oslavami 100. výročí republiky, zejména na oblastní slet do Brandýsa n. Labem v neděli 27. 5. 2018 a také především na XVI. všesokolský slet, který se bude konat v prvním červencovém týdnu v Praze.

Anna Jurčíčková

150 let pod Řípem

■ Tělocvičná jednota Sokol v Roudnici nad Labem v letošním roce oslaví 150. výročí svého vzniku. Je tedy po Lounech druhou nejstarší sokolskou jednotou v Ústeckém kraji.

Dne 5. dubna 1868 proběhla první schůzka za účelem porady o vzniku Sokola, které se zúčastnilo 50 osob, a zde byl zvolen prozatímní výbor. Největší zásluhu na založení jednoty měl bezesporu Ervín Špindler, poslanec zemského a říšského sněmu, novinář, básník a překladatel. Po schválení stanov úřady se 25. července 1868 uskutečnila první řádná valná hromada. Starostou byl zvolen František Zinke, náměstkem JUDr. Josef Václavík, náčelníkem Ervín Špindler, jednatelem August Švagrovský, pokladníkem Heřman Brodský a za členy výboru Alois Mareš, J. Dlabač a za náhradníky Josef Flajšr a Fr. Zelenka. Prvním čestným členem byl 15. 6. 1882 zvolen Dr. Miroslav Tyrš a o tři dny později se čtyřčlenná delegace zúčastnila jubilejní slavnosti Sokola Pražského, jež později byla prohlášena za I. všesokolský slet. Tehdy měl roudnický Sokol 192 mužů a 48 žáků a žákyň. Roku 1888 byla otevřena první a dosud jediná sokolovna, jež byla po skončení první světové války prodána. Ke 20. výročí jednoty byl vydán almanach, do kterého díky známostem Ervína Špindlera přispělo svými básněmi několik významných básníků, jako např. Vrchlický, Heyduk, Krásnohorská, Neruda a Svatoopluk Čech. V letech 1924–1925 byl

vystavěn lehkootletický stadion, který od roku 1932 nese jméno zakladatele Sokola Dr. Tyrše.

Mezi zajímavosti z historie patří jistě sehrání prvního fotbalového zápasu v Čechách v roce 1892 (některé prameny uvádějí rok 1887), kdy Sokol hrál proti Českému athletic clubu na roudnickém ostrově. V první světové válce jednota ztratila 21 členů a ve druhé válce byla jednota velmi těžce postižena – celkem 37 členů se nevrátilo z koncentračních táborů, nebo zahynulo na následky náletu dne 9. května 1945, kdy Roudnici n. L. bombardovali Rusové. Po válce čítala jednota téměř jeden tisíc členů a po roce 1948 byla zlikvidována. Obnovena byla až v roce 1990 díky usilovné práci bratra Vítězslava Poláka, který však v závěru zmíněného roku předčasně zemřel.

V roce 2005 došlo k rekonstrukci běžecské dráhy, jednotlivých atletických sektorů a vzniklo multifunkční hřiště. Nyní má jednota 300 členů a sdružuje pře-

devším mládež v oddílech všestrannosti a sportovních oddílech atletika, gymnastika, tenis, kulturistika a kuželky. Mimo členy Sokola využívají Tyršův stadion i roudnické školy, a to díky podpoře města Roudnice nad Labem. Od června 2016 mají děti a senioři možnost využít pěkného areálu „Oranžového hřiště“, které bylo zbudováno z dotace Nadace ČEZ. Několik nadšenců nejen z řad Sokola provozuje kino Sokol, postavené roku 1927. Probíhá zde nejen promítání, ale i řada kulturních vystoupení různých divadelních společností, hudebních těles či televizních osobností. Jednota pořádá každoročně mnoho akcí pro veřejnost, a to vše díky dobrovolné práci cvičitelů, činovníků i řadových členů.

Kulaté výročí roudnický Sokol oslaví řadou akcí, mimo jiné výstavou v Podřípském muzeu. V současnosti probíhá nácvič čtyř skladeb pro všesokolský slet, na který se všichni moc těšíme.

Filip Uzel

Poděbradský Sokol slaví 155 let

■ Oslavu půlkulatého výročí založení sokolské jednoty v Poděbradech místní zvládli se ctí. Uspořádat první výroční ples od konce druhé světové války se zprvu zdálo jako velká výzva. Všechny oddíly jednoty ale spojily své síly a přispěly k organizaci, aby se večer vydařil. Muži si oblékli sokolské obleky, nebo kroje a ti, co je nemají, si alespoň vzali červenou košili a sokolskou čepici se sokolím pérem. Takto oděni pak vítali hosty, aby navodili správnou atmosféru.

Slavnostního zahájení se sokolským praporem se ujal starosta bratr Radek Smejkal a praporečnick Jirí Havlík nejmladší. Společně ozdobili prapor jednoty krásně vyšívanou stuhou k výročí 155 let jednoty. Ale rok 2018 je rokem spojeným s více výročími. Je tomu 80 let co byl veřejnosti představen nový prapor jednoty, jehož repliku používáme dnes. A letos by se dožil 80 let oblíbený praporečnick naší jednoty bratr Jirí Havlík. Za jeho věrnou službu jsme mu nechali vyšít pamětní stuhu a tu na prapor připnul jeho vnuk a jmenovec Jirí Havlík.

Zpět ale k plesu. Po slavnostním zahájení se své úlohy opět zhostila

kapela a taneční parket se zaplnil. Na tanečním parketu se potkaly tři generace sokolů – muži a ženy z Věrné gardy, bývalí funkcionáři, cvičitelé a trenéři a pak naši cvičenci nebo mladá generace, která sokolskou pochodeň ponese v budoucnu. Stejně tak se vystřídali nejmladší generace i s těmi nejvěrnějšími z gardy při bohatém programu. Jak je zvykem, ples se obohacuje o kulturní či sportovní vložky. My jsme si připravili program hodný i menší akademie. Dívky z aerobiku předvedly pět svých závodních skladeb pro letošní sezónu. Gymnasté se ukázali se dvěma vystoupeními na airtracku a silově akrobatickým vystoupením v páru. A naše ženy z Věrné gardy nám „zacvičily valčíček“.

Večer pak završilo vyhlášení znalostního kvízu, který tanečníkům a tanečnicím s unavenými nohama vyplnil chvilku na vydýchání u stolu. Otázky to nebyly vůbec jednoduché, ale pozorný posluchač se vše dozvěděl od moderátora a my věříme, že se tak všem do paměti vrylo několik důležitých informací o naší jednotě zábavnou formou oceněnou hezkými cenami.

Radek Smejkal

Návštěva v Českém rozhlase

■ Muži z oddílu všestrannosti Sokola Královské Vinohrady stávají pravidelně čestnou stráž s praporem u budovy Českého rozhlasu při výročních Pražského povstání nebo 21. srpna 1968. Proto jsou jim rozhlasáci nakloněni a neodmítli jejich prosbu, zda by nemohli skupinu sokolů pozvat na návštěvu do rozhlasu a tam je seznámit s nějakými zajímavými záznamy z archivu ČRo.

Ve středu 21. února mohlo tedy osm sokolů a sokolek z žup Jana Podlipného a Barákovy vstoupit do dobře jištěných prostor budov rozhlasu ve Vinohradské a Římské ulici. Přivítal a provázel nás archivář Miloslav Turek. V podzemní galerii nás seznámil s historií rozhlasu od roku 1920 a s vystavenými exponáty staré přenosové techniky. Viděli jsme zvukový záznam do voskové desky z roku 1926, obrovský anglický záznamový stroj na ocelové pásky z roku 1935, po roce 1940 už magnetofonové záznamové přístroje. Také tam bylo mnoho typů rozhlasových přijímačů – od těch nejstarších až po rozhlas po drátě a tranzistor.

Další zastávkou byl podzemní rozhlasový archiv, kde jsou fyzicky uloženy zvukové záznamy od roku 1928. Jsou to stovky metrů polic se starými deskami, páskami a céděčky, je tam rovněž knihovna pro potřeby redaktorů. Pak už nás Miloslav Turek pozval do svého malého studia, kde zachraňuje staré nahrávky. Ví o všech od konce 20. let minulého století až do dneška a několik zajímavých nám přebral, například i krátkou reportáž z X. vše-sokolského sletu v roce 1938.

Byl to silný zážitek, ale taky chuť slyšet ještě nějaké další ukázky. Pan archivář Turek nám věnoval dvě hodiny svého času a nevyloučil nějakou další návštěvu. Bratr Zdeněk Řeřicha ze Sokola Královské Vinohrady, který to všechno smluvil, doufá, že se podaří ve spolupráci s ČOS připravit v ČRo nějakou delší „sletovou“ relaci. ☺

Sokol Pražský

Vlkov

Praha Vršovice

Záblatí

Letošní sezona plesů a šibřinek končí

■ Hlavní sezona plesů, balů, karnevalů a šibřinek, jejichž pořádání je v řadě sokolských jednot již dlouholetou tradicí, s nástupem jara skončila. Tak jako každoročně, i tentokrát jich bylo několik desítek. O některých z nich nám přišly do redakce zprávy a fotografie, které celkově přibližují atmosféru sokolské plesové sezóny.

Masky zaplnily vlkovskou sokolovnu

V rej masek se v sobotu 10. února opět proměnily Sokolské šibřinky ve Vlkově nedaleko Jaroměře. Tradičním organizátorem byla zdejší tělocvičná jednota Sokol, která tyto maškarní plesy obnovila v 90. letech minulého století. „Tak jako každým rokem mohli i letos návštěvníci plesu obdivovat desítky nápaditých masek. Jejich výroba probíhala v mnoha rodinách i po několik týdnů. Letošními vítězi se stala v kategorii jednotlivců a dvojic maska Hurvínka a Máničky, ve skupinových maskách po tuhém boji zvítězila skupina Brouka Pytlíka a Ferdý mravence, doprovázená Beruškou a nádherně vyvedenou maskou šneka. Porota měla letos opravdu

těžkou práci, protože například parta v masce hroznového vína byla vítězem velkým konkurentem,“ přiblížila atmosféru Helena Rezková, jedna z organizátorek z vlkovského Sokola s tím, že je příjemné každoročně vidět sokolovnu plnou výborně se bavících lidí.

-hr-

Šibřinky Sokola Pražského

V sobotu 24. února se v T. J. Sokol Pražský uskutečnily již 153. šibřinky. Výzdoba i komponovaný program byly přizpůsobeny rázu šibřinek: „Praha turistická“. V historickém sále byly zavěšeny ručně malované obrazy pražských pamětihodností – Národní divadlo, Prašná brána, Staroměstská radnice s orlojem, Šitkovská vodárenská věž, Petřínská rozhledna a Pražský hrad. Byly tam i obrazy novější historie – žižkovský televizní vysílač Praha – město, Nová scéna a Tančící dům, obraz nejnovější pražské tramvaje spolu s plánkem metra. Golem a vodníci připomenuli pražské legendy. Na zahájení šibřinek přinesla vlajková četa do sálu historický prapor jednoty na hudbu znělky Sokola Pražského skla-

datele Mojmíra Ballinga. K tanci hrála osvědčená kapela Pacholata z Benešova, lidové i country tance učila a řídila Jitka Bonušová. Součástí šibřinek byl komponovaný program, ve kterém vystoupili ženy a muži z odboru všestrannosti, děvčata z oddílu moderní gymnastiky a děti i dospělí z oddílu akrobatického rokenrolu Sokola Pražského. Losovaly se výhry darů do tomboly, dražila se perníková sokolovna a novinkou byl srdíčkový tanec, při němž se známé dvojice hledaly podle jmen uvedených na perníkových srdíčkách. O půlnoci účastníci pochodovali za zvuků sokolských písní a závěr šibřinek byl ve znamení úklidu.

Miroslav Vrána

Dětský karneval ve Vršovicích

Sobotní odpoledne 25. února patřilo ve Vršovicích především dětem – konal se zde dětský karneval. Soutěže střídal tanec a losování masek. Ani dospěláci se nenedili, rádi si se svými dětmi zatancovali. Na závěr byli vybráni nejlepší tanečníci. Odpoledne všem rychle uteklo a nezbyvá, než se těšit, až za rok bude další karneval.

Dagmar Fischerová

Sokol Pražský

Vlkov

Sokol Pražský

Praha Vršovice

Praha Vršovice

Praha Vršovice

V Záblatí slavili kulatiny republiky

Ach synku, synku, doma-li jsi, tatíček se ptá oral-li jsi... slova této lidové písně, která byla nejoblíbenější písní našeho prvního prezidenta T. G. Masaryka se v sobotu 3. března nesla celou sokolovnou. O předzpěv se postaralo trio složené ze zpěvaček spolku Boban Marcely Suchánkové a Martiny Bielanové a Petra Kasana z vokální skupiny Sluníčko. Všichni hosté v sále se sborově přidali. V sokolovně naší jednoty Sokol Záblatí jsme pořádali tradiční šibřinky. Letošní téma bylo slavnostní – protože republika má narozeniny, tak znělo „Oslavme společné století“.

Nejen sál, ale také občerstvení bylo zdobeno v barvách trikolory. Společenský večer byl opět připraven ve stylu „sokolové sobě“, proto zde bufet nabízel domácí koláče, zákusky, huspeninku a gulášek. Program zpestřilo vystoupení děvčat z tanečního souboru KATES při Domu dětí a mládeže Fontána. Hosté si zazpívali, zatančili a také zavzpomínali na české legionáře, kteří se před sto lety zasloužili o vznik samostatné republiky a byli z velké části členy Sokola.

Pavla Skokanová

Ples a dětské šibřinky v Přerově

Dvanáctý ročník sokolského plesu, který každoročně organizují vedoucí všestrannosti Sokola Přerov, se letos nesl v duchu 100. výročí založení Československé republiky. Konal se 2. března v přerovské sokolovně. Všechny překvapilo, jak svědomitě se účastníci připravili a jaké krásné prvorepublikové outfity předvedli. Každý kostým byl odměněn drobným oceněním, ale welcome drink dostali všichni bez rozdílu. Příjemnou atmosféru zaručovala už originální výzdoba tělocvičny v červeno-modro-bílých barvách. K tanci i poslechu hrála skupina Los playboys, která s námi vydržela až do třetí hodiny ranní. O přestávkách jsme mohli zhlédnout vystoupení místního rope-skiingového oddílu. Dalším prezentujícím se oddílem byl KST Fenix, jenž vyslal devítiletého Alexe a sedmiletou Katku, aby mnohým nahnali hrůzu, že umí v tomto věku tančit lépe než někteří dospěláci. Třetím vystoupením bylo bubenické sólo dvanáctiletého Mikuláše z oddílu staršího žactva.

Tak jako každý rok následuje den po sokolském plese rejdní pro děti –

sokolské šibřinky. Letos tomu nebylo jinak. Před třetí hodinou odpolední se v tělocvičně sešly desítky převlečených dětiček. K tradičním maskám princezen, víl, Karkulek, rytířů, pirátů, indiánů, kouzelníků a čertů přibyli voják, mimoň, muchomůrka, kostlivec, Mat či Spiderman. Kouzelníci byli Křemílek a Vochomůrka, přičemž jeden z nich ještě neuměl ani chodit. Nechyběla ani zvířata, prostě bylo na co koukat.

Masky si mohly mezi sebou zasoutěžit v různých disciplínách, a protože jsme v tělocvičně, byly to většinou disciplíny sportovní. Když je to přestalo bavit, mohly si zatančit mazurku nebo Hlava, ramena..., zajezdit vláčkem a nechyběl ani ptačí tanec.

Program obohatily děti z MŠ Dvořáková, s kterými krásné vystoupení nacvičila paní učitelka Dudová. Jak se dá už v raném věku krásně tančit, nám ukázal devítiletý Alex a sedmiletá Katka z místního oddílu společenského tance KST Fenix. A se svou troškou do mlýna přispěchal i dvanáctiletý bubeník Mikuláš.

Na úplný závěr ani letos nechybělo tradiční papírové koulování.

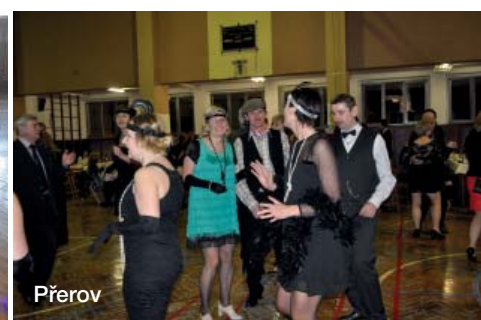
Vlasta Krejčířová

Vlkov

Přerov

Přerov

Přehlídka pódiových skladeb 2018

■ První jarní víkend je v sokolské všestrannosti tradičně spojen s pohybovými skladbami. Ani významný sletový rok nebyl výjimkou. Na přehlídku se 24. března do haly T. J. Sokol Praha Královské Vinohrady sjelo na 450 cvičenek a cvičenců, aby předvedli pestrou paletu svých hudebně pohybových kompozic.

Diváci v zaplněném hledišti vytvořili krásnou atmosféru a zaslouženým potleskem odměňovali taneční, gymnastické, akrobatické i hravé výkony cvičících. Všichni cvičili s velkým nasazením a snažili se skladby předvést na

maximum. Přehlídka byla nesoutěžní, ale program vždy sleduje odborná porota, která na závěr uděluje vybraným skladbám ceny.

Letos byly oceněny skladby z tělocvičných jednot Sokol Kladno, Opava, Rychvald, Jičín, Vyškov, Dobříš, Rožnov pod Radhoštěm, Klatovy, Hronov, Písek a Poruba. S řadou z nich se setkáme na pódii během sletového týdne v Praze. Zástupci vybraných skladeb přebírali ocenění z rukou starostky ČOS sestry Hany Moučkové. Tradiční událostí na přehlídce je představení nejmladšího a nejstaršího

účastníka – nejmladší byla Kristýnka Zelenková ze Sokola Kladno, nejstarší sestra Jana Pinková ze Sokola Dobříš. Věkový rozdíl letos činil rekordních 80 let. Diváci měli dále možnost zhlédnout exhibici nejmladších moderních gymnastek z místního sokolského oddílu, která ještě podpořila slavnostní atmosféru celé přehlídky.

Poděkování za zdařilou akci patří všem cvičencům a jejich cvičitelům, divákům i všem organizátorům ze cvičitelského sboru vinohradského Sokola a OV ČOS.

*Lenka Kocmichová,
náčelnice ČOS a vedoucí přehlídky*

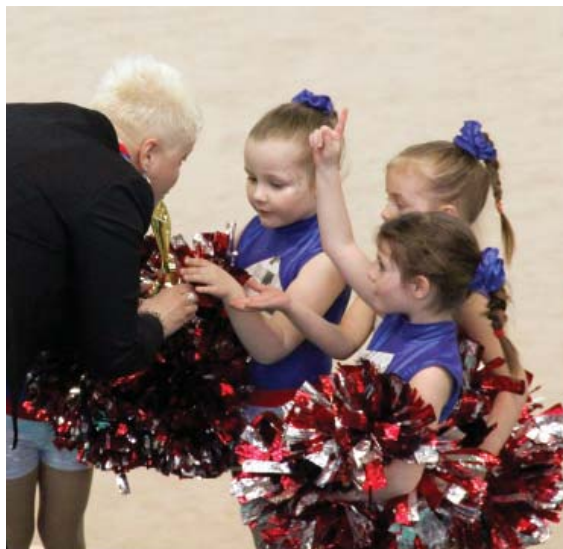

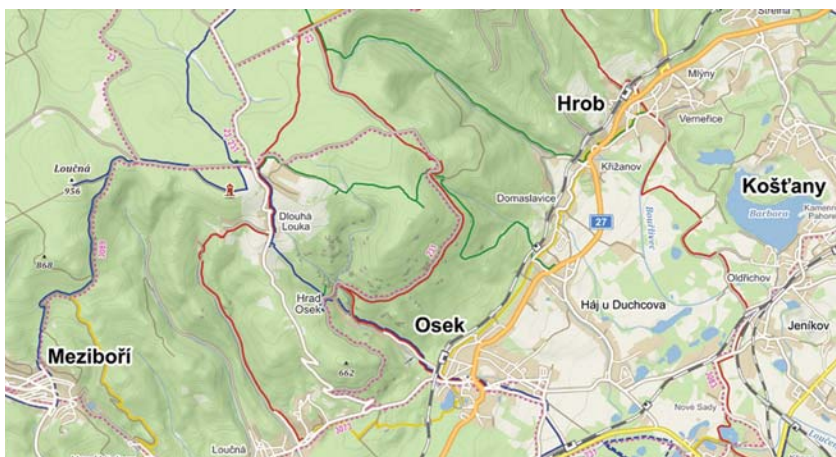
Foto Marie Brunerová

Pozvánka na Pochod Hany Benešové

■ Těsně před zahájením XVI. všesokolského sletu 2018 – 30. června – pořádá Sokol Osek již tradiční turistickou akci: Pochod Hany Benešové, a to již jeho 28. ročník. Zároveň s ním se koná 3. ročník Běhu ve stopách Hany Benešové.

Pořadatelé letos připravili celkem devět turistických tras, z nichž jedna je za použití vlaku. Všechny trasy startují a rovněž končí v Oseku u restaurace Národní dům a vedou přes Domaslovce k rodnému domku Hany Benešové, vzdáleném od startu necelé tři kilometry. Zde se pak jednotlivé trasy rozdělují.

Nejkratší trasa je šestikilometrová a vede z Oseku do Domaslovic a zpět. Čtrnáctikilometrová trasa dále vede přes Horní Háj – železniční stanice, Pod Stropníkem, kolem hradu Rýznburku a zpět do Oseku. Trasa 19 kilometrů vede k vrcholu Stropníku až k rozcestí Dlouhá Lhota, k rozhledně Vlčí hora a kolem Rýznburku zpět do Oseku. Trasa 18 kilometrů vede Domaslovickým údolím k rozcestí Pod vrchem Tří pánů a dále do Dlouhé Louky, k rozhledně Vlčí hora, kolem Rýznburku zpět do Oseku. Trasa 24 kilometrů vede z Domaslovic do Křižanova k obci Hrob, k Bouřňáku, Vrchu Tří pánů, Dlouhé Louce a zpět do Oseku. Trasa 26 km je obdobná jako předchozí trasa – od Vrchu Tří pánů vede k zaniklé obci Vilejšov a poté k rozhledně Vlčí hora. Další trasa měří 32 kilometrů a vede přes Křižanov a rozcestí Hrob, Bouřňák, Nové Město, Vrch Tří

pánů, Vilejšov, Vysoká Mýt', Pod Stropníkem k vrcholu Stropníku a dále přes rozcestí Dlouhá Louka a Rýznburk do Oseku. Nejdelší trasa měří 51 kilometrů a vede přes rozcestí Bouřňák, Nové Město, Vitíška k rozcestí Moldava a dále po Sklářské naučné stece ke středověké sklářské huti, odtud do Moldavy k rozcestí Pastviny přes rozcestí Žebrácký roh k naučné stezce Flájský kanál k vodní nádrži Fláje. Odtud pak k Vilejšovu k rozcestí Pod vrchem Tří pánů, Dlouhá Louka, Nad Osekem, kolem Rýznburku zpět do Oseku. Trasa za použití vlaku je dlouhá 26 kilometrů a počítá s využitím jízdy vlakem z železniční stanice Horní Háj do Moldavy.

Přesný popis jednotlivých tras naleznete na www.sokolosek.eu.

Nejdelší trasa má start mezi 7. a 8. hodinou, trasy 32 a 26 kilometrů od 7.00 do 9.00 hodin a ostatní trasy včetně trasy s jízdou vlakem od 8.00 do 9.00 hodin. Cíl je jednotně stanoven do 20.00 hodin. Před nebo po absolvování pochodu mohou účastníci v sobotu nebo v neděli navštívit Osecký klášter na poukázku, která je v ceně pochodu. Prohlídky trvají asi hodinu a začínají v sobotu v 9, 10, 11, 13, 14, 15 a 16 hodin, v neděli pouze odpoledne.

Současně s pochodem se koná Běh ve stopách Hany Benešové. Jeho účastníci se mohou rozhodnout pro dvě různé délky – první je dlouhá 5,6 kilometrů, druhá 11,2 kilometru. Běh vede po trase Restaurace Národní dům, fáborky značenou trasou Tyršovou ulicí, za obchody nahoru kolem památného dubu na Lesní stezku a po ní a žluté do Háje, rozcestí Horní Háj – žst., do Domaslovic, zde odbočit vlevo na fáborky značenou cestu pod viaduktem k rodnému domku Hany Benešové a zpět po stejné trase k Národnímu domu do cíle. Delší trasa se běží dvoukolově. Běh bude probíhat na veřejně přístupných místech a místních komunikacích za běžného provozu. Proto je nutné dodržovat pravidla provozu na pozemních komunikacích. Běhu se mohou zúčastnit jen osoby, kterým je v den běhu 15 a více let. Podrobné podmínky běhu naleznete rovněž na webových stránkách

www.sokolosek.eu.

Kontakt: Tělocvičná jednota Sokol Osek, Dolejšova 412, 417 05 Osek, www.sokolosek.eu, e-mail: sokolosek@volny.cz; Tomáš Růžička, mobil. 603 473 818, e-mail: ruzickat@volny.cz.

Současně s pochodem se koná Běh ve stopách Hany Benešové. Jeho účastníci se mohou rozhodnout pro dvě různé délky tratě.

Sokolské keše zdárně přibývají

Do završení projektu „100 sokolských keší republice“ zbývají již jen měsíce. Jaký je jeho současný stav, kolik keší je třeba ještě umístit?

■ Myšlenka vytvořit tento projekt a i touto formou popularizovat Sokol veřejnosti a zároveň připomínat 100. výročí založení republiky se zrodila již v roce 2013 a realizace se vstřícně ujala komise pobytu v přírodě Odboru všestrannosti ČOS. Bylo určeno, že projekt se uskuteční v rozmezí let 2014–2018 na území České republiky a jeho cílem je umístění 100 oficiálních keší na místa úzce spojená s historií našeho státu, jejíž nedílnou součástí je i historie Sokola, a představit tak významná místa a důležité osobnosti naší nedávné historie. Proti původnímu plánu se zahájení realizace projektu poněkud pozdrželo kvůli nezbytné registraci na celosvětovém portálu geocaching.com. Ale i přes toto zdržení se daří postupně stanovený počet naplňovat.

V současnosti (koncem března 2018) je již umístěno pět desítek keší a dalších zhruba deset je rozpracovaných. Členové komise pobytu v přírodě, kteří se o projekt starají, chystají sletovou sérii keší, která by měla mít asi 16–25 krabiček věnovaných jednotlivým sletům jak u nás, tak v zahraničí. Připočteme-li je ke stávajícímu počtu, je tedy z plánovaných 100 keší již naplněno zhruba ze 75 procent. Chybí tak ještě zhruba 25 témat a míst. Zmínění členové komise očekávají, že tento počet se podaří zdárně naplnit – vyzývají tedy zájemce z řad sokolských jednot zapojit se do tohoto projektu. Mají pro ně i možná témata pro jednotlivé keše, jako například osobnosti František Pecháček, dr. Scheiner, Děčín – Tyršovo rodiště (keš kolébka Sokola), série keší věnovaná sokolským olympionikům (Gajdoš, Šupčík, Vácha...), zajímavé sokolovny.

Aktuální seznam rozmístěných keší naleznete na <http://www.sokol.eu/obsah>

/5420/100-sokolskych-kesi-republice.

Součástí projektu je i sběratelská hra, které se mohou zúčastnit všichni hledači keší. Pro účast ve hře je nutno stáhnout si z internetových stránek <http://www.sokol.eu/> hrací kartu a následně ji vytisknout. Cílem hry je po dobu trvání projektu (tedy do 30. června 2018) nalézt co nejvíce ze sokolských schránek. Každou nalezenou kešku si účastník hry zaznamená do své hrací karty nalepením samolepky, kterou ve schránce nalezne, nebo otiskem razítka z této schránky. Sběratelská hra pro hledače probíhá ve dvou etapách:

a) Během období 2014 – 30. června 2018. Zde budou odměňováni úspěšní hledači drobnými odměnami za nalezení 20, 40, 60 a 80 keší. Odměnu úspěšný hledač získá tak, že odešle vyplněnou hrací kartu na e-mailovou adresu jednoho z garantů projektu. Po zkontrolování údajů bude na adresu hledače zaslána odpovídající odměna.

b) Po ukončení hry budou vyhodnoceni hledači s nejvyšším počtem nalezených keší. Pro získání odměny je třeba zaslat vyplněnou kartu na adresu garantů projektu. Pět nejúspěšnějších hráčů bude odměněno věcnou cenou.

Zvláštní odměna je připravena pro pět správců keší s největším počtem zalogovaných hledačů.

Co je geocaching

Geocaching je hra na pomezí sportu a turistiky, která spočívá v použití navigačního systému GPS při hledání skryté schránky nazývané cache (v češtině psáno i keš), o níž jsou známy její zeměpisné souřadnice (v systému WGS 84). Při hledání se používají turistické přijímače GPS. Člověk zabývající se geocachingem bývá označován slovem geocacher, česky též geokačer nebo prostě kačer. Po objevení cache, zapsání se do logbooku a případné výměně obsahu ji nálezece opět uschová a zamaskuje.

Všeobecně oceňovaným prvkem geocachingu je umístování keší na místech, která jsou něčím zajímavá a přesto nejsou turisticky navštěvovaná. V popisu cache (listing) jsou pak uvedeny informace o místě s jeho zvláštnostmi a zajímavostmi. Cache se ale umísťují i do zajímavých míst velmi frekventovaných. V některých případech je zajímavým právě úkol, který je s nalezením cache spojen.

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org>

100

SOKOLSKÝCH
CACHES
REPUBLIC

2014 – 2018

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

V roce 2018 nás čeká kulaté výročí, které přímo vybízí k velkým oslavám. Připomeňme si proto události, které nás naším společným stoletím provázely a inspirujme se osobnostmi, které svým myšlením posouvaly náš národ kupředu.

oslavme společné století

www.spolecnestoleti.cz

Olympionik Choupenitch popáté vítězem Sokol Cupu

■ Tradiční mezinárodní šermířský turnaj Sokol Cup (60. ročník Tvarůžkova memoriálu ve fleret mužů a 50. ročník Moravanky ve fleret žen) se nesl opět v přátelském duchu a duchu fair-play. O víkendu 17. a 18. února se na planších v hale Sokola Brno I odehrávala dramatická střetnutí 100 šermířů a šermířek z 16 zemí. Vybojovali celkem 332 utkání. Turnaj je součástí prestižního seriálu U23 Evropské šermířské konfederace, výsledky se započítávají do žebříčku U23 této konfederace, ale také do národních žebříčků.

Česká obec sokolská zařadila tento turnaj mezi sletové soutěže, které mají poukázat na blížící se XVI. všesokolský slet v Praze a představení sokolských sportů v O₂ aréně při Sokol Gala.

Do Brna zavítala zvučná jména reprezentantů: Chorvatsko – Petar Files, Maďarsko – Peter Zalaba, Bělorusko – Artur Tsevan (předloňský vítěz), Francie – Augustin Largenton, Rakousko – Maximilian Ettelt, Itálie – Alessandro Gridelli, Moldávie – Eugeniu Vadaniuc a členové domácí reprezentace – olympionik Alexander Choupenitch, Jan Krejčík a Václav Kundera. Z mladých sokolských nadějí domácí Daniel Tesařík a bystřický Marek Totušek.

Domácí šampión Alexander Choupenitch opět i přes menší zdravotní problémy ustál pozici nasazené jedničky a nenechal nikoho na pochybách, že je stále hladový po vítězství a popáté během sedmi let tento turnaj vyhrál. Další domácí naděje Václav Kundera indisponován silnou virózou doslova protrpěl skupiny a po prvním vítězství v eliminaci nad Moldavcem Mindrescu 15:13, narazil na oddílového rivala Alexandra Choupenitche a podlehl mu 6:15. O velké překvapení se postaral ještě kadet Marek Totušek (Sokol Bystřice n. P.), když se probojoval do finálové osmičky, kde v koncovce podlehl

Bělorusi Bialiyaevovi 10:15. Celkem startovalo 59 mužů.

Druhý den ve fleret žen si nejlépe vedla ruská reprezentantka Oksana Martines-Hauregi, která se o prvenství na turnaji utkala se svojí ruskou kolegyní Bellou Kulaevou. Ve finále jednoznačně zvítězila Oksana Martines-Hauregi 15:7. Letos se, bohužel, českým barvám vůbec nedařilo. Nejlepší česká šermířka Andrea Bímová z USK Praha obsadila až 18. místo. Brněnská Michaela Macko plnila reprezentační povinnosti na juniorském světovém poháru v rakouském Mödlingu. Proto se nemohla turnaje zúčastnit i řada dalších českých dívek či ze zahraničí. Kalendář turnajů byl v letošním roce velmi obsazený. Celkem startovalo 38 žen.

Pořadatelský klub Sokola Brno I je velmi hrdý a poctěn pořádat tento turnaj. Poctou byla pro nás i přítomnost České televize, která nám pomáhá zviditelnit a zpopularizovat šerm a Sokol u české veřejnosti. Letošní novinkou bylo streamování zápasů přes <https://www.facebook.com/sermbrno/> již na 2 kamerách a on-line výsledky taktéž na facebookovém profilu či nově vytvořených webových stránkách www.serm-brno.cz, takže v jiných městech či v zahraničí mohli sledovat jednotlivé zápasy.

Výsledky Sokol Cup 1. -8. místo:

TVARŮŽKŮV MEMORIÁL - fleret mužů:

1. Alexander Choupenitch – Česká republika (Sokol Brno I), 2. Uladzislau Kurylovich – Bělorusko, 3. Petar Files – Chorvatsko, 3. Raman Bialiayev – Bělorusko, 5. Luka Gaganidze – Gruzie, 6. Jan Krejčík – Česká republika (USK

Praha), 7. Uladzislau Lahunou – Bělorusko, 8. Marek Totušek – Česká republika (Sokol Bystřice n. P.)

MORAVANKA - fleret ženy: 1. Oksana Martines Hauregi – Rusko, 2. Bella Kulaeva – Rusko, 3. Viktoria Mesteri – Maďarsko, 3. Yuliya Malashina – Bělorusko, 5. Maria Melnikova – Rusko, 6. Olivia Wohlgemuth – Rakousko, 7. Marta Cammilletti – Itálie, 8. Hanna Andreyenka – Bělorusko

Při nedělním turnaji žen Moravanka, který slavil jubilejní 50. výročí, jsme předali pamětní plaketu manželům Mirce a Milanovi Peštálovým. Mirka Peštálová se účastnila jako naše šermířka prvních ročníků a Milan Peštál byl zakladatelem tohoto turnaje a jeho dlouholetým ředitelem. K turnaji si pravidelně vedl kroniku, takže máme do dnešní doby jedinečnou památku.

Pavel Vaníček, ředitel turnaje

Název střediska: T. J. Sokol Písek
Počet trenérů: 10
Počet sportovců: 140
Historické úspěchy: 3. místo WHIL 2011/12, udržení v nejvyšší soutěži žen (společná soutěž České a Slovenské republiky), několikanásobný medailista v mládežnických soutěžích

Písecká líheň házenkářských talentů

■ Základními složkami výkonnostního sportu ČOS a výkonnostní nadstavbou široké sportovní základny ČOS jsou sportovní základny mládeže, vybrané oddíly mládeže, výkonnostní sport dospělých a vybrané oddíly dospělých. Jsou zřizovány v tělocvičných jednotkách a ustavovány jsou se záměrem dosáhnout výrazným způsobem růstu výkonnosti svých členů, rozšířit jejich účast v nejvyšších soutěžích České republiky a podle možností se podílet na státní sportovní reprezentaci. Sportovní základny mládeže a vybrané oddíly mládeže jsou hlavní formou péče o sportovně talentovanou mládež v České obci sokolské. Tyto základny a oddíly začínáme postupně na stránkách časopisu Sokol představovat.

Házená žen má v Písku dlouholetou tradici, v níž patří k elitě české ženské házené – ženy Sokola Písek hrají nejvyšší domácí soutěž, oddíl systematicky pečuje o výchovu mladých hráček. O radostech i starostech střediska hovoříme s jeho vedoucím trenérem bratrem Janem Slavíkem.

Co je největší chloubou střediska?

Vychovávání hráček pro reprezentaci. Několik bývalých píseckých hráček hraje ve špičkových zahraničních i českých klubech. Třináct let se snažíme udržet nejvyšší soutěž dospělých a dlouhodobě být v širší špičce v mládežnických družstvech.

Bez financí žádnou sportovní činnost pořádně dělat nelze, a vrcholový sport obzvlášť. Z kterých zdrojů získáváte finance především?

Oddíl je financován z oddílových příspěvků hráček, z příspěvků města, kra-

je a několika menších sponzorů. Chybí nám ale generální sponzor pro nejvyšší soutěž žen.

Při financování sportovního oddílu a vytváření dobrého zázemí mají nezanedbatelnou roli i vztahy s obcí. Jaké jsou vaše vztahy s městem Písek?

Město Písek se snaží podporovat sport. Problémem je, že většina sportovišť v Písku spadá pod město a tam oddíly ušetří za pronájem. My, bohužel, i když jsme členy Sokola, platíme provozní náklady. Takže peníze obdržené od České obce sokolské vrátíme nazpátek na provozní náklady a na činnost sháníme peníze jinde.

I když papírově peníze máme, Sokol je však použije na provoz sportovních zařízení. Nemůžeme udělat rozpočet na sezonu. Další problémem jsou tréninkové podmínky. Hala je pro nejvyšší soutěž nevyhovující. Má pro špatnou údržbu kluzký a špinavý povrch a je celkově hodně zanedbaná. Ze šaten se přechází do haly venkem a i diváci a hráčky v zimních utkáních trpí zimou.

Je o házenou v Písku zájem, zejména u mládeže?

Písecká házená má v soutěžích všechny kategorie od mládeže po nejvyšší soutěž žen. Od předškoláků a prvního stupně základních škol seznamujeme děti s házenou. Provádíme ukázkové hodiny tréninku ve školách, popřípadě zveme celé třídy do haly. V současné době se nám daří práce s nejmladšími, kdy v mladších žáčkách máme 27 hráček, v minižáčkách 28 a v přípravce 20 děvčat. A stále děvčata do těchto

kategorií přibývají. Je to dáno i tím, že u nejmladších hráček preferujeme všeobecné sportovní rozvíjení, kdy mají na programu základy atletiky, gymnastiky a různé pohybové hry. Zúčastňují se turnajů v cizině i po celé České republice. Poznávají jiná města a navazují nová sportovní přátelství. Pro děti pořádáme letní sportovní tábor a jiné mimosportovní akce.

Sportovní základny mládeže slouží i k vyhledávání a rozvoji sportovních talentů. Můžete uvést příklady takovýchto talentů ve vašem oddíle, i když třeba nyní již hrají v jiných klubech?

Několikanásobné reprezentantky – Iveta Luzumová (vyhlášena nejlepší hráčkou České republiky) nyní v německém Thuringeru, Veroniky Malá – ISSY Paříž Francie, Michaela Borovská, Sára Kovářová – Baník Most, Alena Šetelíková, Magdalena Svobodová – DHC Slavia Praha. Všechny hráčky hrají nejvyšší soutěže. V dorosteneckých reprezentacích jsou Lucie Preslová, Regina Kržová a Adéla Velková. I v žákovských kategoriích se objevují další výrazné talenty.

I ve sportu panuje konkurence, a to nejen v oblasti získávání financí, ale také v podmínkách, které jednotlivé kluby nabízejí a které přetahují talentované a vrcholové sportovce. Jak si v této konkurenci stojíte?

Hráčkám nemáme co nabídnout. Není tu vysoká škola, špatné finanční ohodnocení, nevyhovující zázemí. Snažíme se dát šanci mladým hráčkám zahrát si nejvyšší soutěž. Stojí to velké úsilí udržet se v konkurenci daleko bohatších klubů. ☺

Vítkovický Dorňák mistrem ČR

■ V Jihlavě se v sobotu 24. února konalo mistrovství České republiky mladších žáků a kadetů v zápase řecko-římském. Protože v oddíle zápasu Sokola Vítkovice jsme zaměřeni na zápas volný styl, odjela do Jihlavy jen část našich zápasníků. Ze sedmi našich borců se v konkurenci 125 zápasníků z 26 oddílů ČR dokázali probojovat tři naši borci na stupně vítězů. V mladších žácích Max Bystroň ve váze do 35 kg obsadil druhé místo, v kadetech zvítězil ve váze do 46 kg Karel Dorňák a třetí místo přidal ve váze do 80 kg Matěj Mlčoch. Na čtvrtých místech se umístili mezi mladšími žáky ve váze do 43 kg Lukáš Brandl a v kadetech ve váze do 80 kg Tomáš Foldyna. Na pátém místě skončil v mladších žácích ve váze do 31 kg Samuel Červeňák a v kadetech se na šestém místě ve váze do 65 kg umístil Josef Potůček.

Trochu nás mrzí přerušená série v kategorii mladších žáků, kdy se nám devět let po sobě podařilo vybojovat na MČR minimálně jeden titul. Velice blízko měl k titulu Max Bystroň, který v kvalifikačních bojích dokázal porazit soupeře, s kterými měl zápornou bilanci a už jsme viděli Maxe jako mistra. Ve finále se však soupeř na Maxe velice dobře připravil a nenechal si vnutit Maxův styl boje a Maxe porazil.

Roman Piskoř, Sokol Vítkovice

Junioři Sokola MH přeborníkem kraje

■ V České Lípě se 18. února konalo čtvrté, závěrečné kolo krajského přeboru juniorů a kadetů Libereckého kraje ve volejbale. Mladí volejbaloví hráči Sokola Mnichovo Hradiště si po třech turnajích vytvořili v čele soutěže dvoubodový náskok na druhou Duklu Liberec. Základ týmu v prvních dvou kolech tvořili hráči žákovského družstva Vojtěch Bígl, Ondřej Hulínský, Tadeáš Kysela a Jiří Pazour, které doplnili kadeti Jakub Kováč a Milan Ponocný. V prvním a druhém kole náš tým porazil všechny své soupeře. Až ve třetím kole při absenci Pazoura jednou zaváhal proti Dukle Liberec, ale i tak do posledního dějství soutěže šel s náskokem dvou bodů a pouhou jedinou porážkou.

Do České Lípy naše družstvo tentokrát přijelo v juniorském složení, když nemocné hráče Bígla a Kysela zastoupili uzdravení Jakub Eichler a Filip Kováč a tým posílil Matouš Kratochvíl. V prvním zápase jsme se utkali s týmem Slávie Liberec a v poklidném tempu zvítězili 2:0. Druhý soupeř byla Dukla Liberec, která přijela na tento turnaj s velmi nabitým týmem. V první sadě

začala Dukla lépe a vedla dokonce 7:0, poté jsme dokázali vyrovnat na 10:10, ale Dukla znovu odskočila na 17:13, ale i tento náskok jsme otočili v náš prospěch, ale koncovka patřila našemu soupeři.

V druhé sadě jsme si role otočili, my jsme vedli a soupeř dotahoval, koncovku jsme uhráli a tak se muselo rozhodnout v tie-breaku. Zde se hrálo většinou podle našich not a soupeř dotahoval, ale v koncovce Dukla několikrát dobře blokovala a měla dokonce dva mečboly. Oba se nám podařilo odvrátit a následně dvěma ubráněnými míči, které jsme zvládli zaútočit, jsme utkání rozhodli v náš prospěch 2:1.

Poslední utkání s Lokomotivou Česká Lípa už bylo více méně formalitou, ale i tak jsme ho odehráli koncentrovaně, ale v pohodě a soupeře jsme zdolali 2:0. Při závěrečném ceremoniálu jsme si tak mohli po pěti letech opět vychutnat oslavy krajského titulu přeborníka Libereckého kraje v kategorii juniorů. Na titulu s poměrem 11 vítězství ku jediné porážce se podíleli hráči Vojtěch Bígl, Vratislav Dutka, Jakub Eichler, Ondřej Hulínský, bratří Filip a Jakub Kováčové, Matouš Kratochvíl, Tadeáš Kysela, Michal Novák, Jiří Pazour a Milan Ponocný pod vedením trenérů Karla Maděry a Jiřího Skřivana.

-js-

Kulturní činnost sokolských jednot v Podještědí

■ Podještědí je jedno z míst, kde český jazyk zůstal, i když v okolním území se mluvilo německy. Byl to ostrov češtví, jak nazval kraj pod Ještědem spisovatel František Křelina, „krajina česká od věků, ostrůvek ryzího češtví“. Do tohoto kraje přišla v roce 1853 i Karolina Světlá a od té doby nikam jinam nejezdila. Téměř všechna její díla pramení z tohoto kraje. Když v roce 1862 vznikl Sokol, byla to Karolina Světlá, která se stala matkou prvního sokolského praporu. Po celý život sledovala činnost sokolů. Byla také v roce 1899 matkou praporu Sokola Hoření Paseky při příležitosti župního sletu. První jednota v Podještědí vznikla v Českém Dubě v roce 1865, ale dlouho se neudržela, neboť vliv německého obyvatelstva a zaměstnavatelů zamezil jakoukoliv činnost. Podruhé jednota v Českém Dubě vznikla v r. 1888. To už byl vliv okolních sokolských jednot velký, hlavně Sokola v Liberci, který byl jejím patronem.

Druhou jednotou byla jednota v Hořeních Pasekách, v místě přímo pod Ještědem. Předcházela tomu vznik „Čtenářské besedy“ v roce 1885. Čtenářská beseda byla velkým přínosem kultury a vzdělání lidu pod Ještědem. Později, v roce 1896, byl výbor Čtenářské besedy spoluzakladatelem jednoty Sokol Hoření Paseky. První divadelní představení se uskutečnilo **ve Světlé pod Ještědem** v roce 1881. Jmenovalo se „Učitel ve francouzském zajetí“. Po založení Čtenářské besedy byla ihned zahájena činnost. Z kroniky: „Zřízena byla knihovna, odebírány časopisy Český sever, Jizeran, Humoristické listy, Zlatá Praha, Hospodářské listy a jiné. V roce 1887 pořádán první ples, v roce 1887 ustaven odbor pěvecký a divadelní a za 34 zlaté koupeno nové jeviště. První divadelní představení bylo „Braniboři v Čechách“. Časté výlety a později i styky se Sokolem, přednášky, hojná podpora Ústřední matice školské doplňovaly blahodárnou činnost Besedy v našem Podještědí, zde na národnostním rozhraní. Byly podporovány i chudé děti školy Světelské.“ Od založení až do roku 1938 bylo sehráno 34 představení. **Sokol Hoření Paseky** byl založen 3. května 1896. Jeho zakladatelé byli členové Sokola v Českém Dubě už od roku 1892. Cvičili na dvoře a v zimě v hostinci „U Kreslů“ jako odbočka českodubského Sokola. Už tehdy se hráli několik divadel. Pomáhal jim

v tom hlavně řídicí učitel dolnopasecké školy Karel Sluka, synovec Karoliny Světlé, a učitel Michal Zelinka. Už v roce 1897 se uskutečnily čtyři premiéry: Poklad, Směry života, Vodní družstvo a Žena mužem. Bylo zakoupeno nové jeviště, které namaloval František Vácha. Opona představovala Karlův Týn. V roce 1904 uvedl soubor v Pasekách hru Schovanec a schovanka. Jejím autorem byl František Havlík z Proseče. V roce 1920 byl ve spolupráci s Čtenářskou besedou uveden Lešetínský kovář. Šlo o premiéru v přírodě poprvé v celém Podještědí. Zvláštní zmínku si zaslouží hra Honzíček z malované chaloupky, kterou režíroval Bohuslav Havlík. Ten byl strůjcem, autorem a organizátorem mnoha estrád, kabaretů a divadel. Psal kuplety, menší scénky, podílel se na scénářích všech Silvestrů stejně jako šibřinek, které byly široko daleko vyhlášené a pro něž navrhoval i výzdobu. Jeho spolupracovníkem při přípravě Silvestrovských novin (první vyšly v roce 1902) byl švec Horáček. Bohuslava Havlíka dvakrát navštívil herec Karel Höger, který ho vyzýval k uplatnění v pražských divadlech. Ale kamarádi a živnost knihaře bylo silnější pouto než nejistá existence. V roce 1928 uvedl Sokol Hoření Paseky hru Děti revoluce, nacvičenou se Sokolem ve Světlé pod Ještědem. Výtěžek byl věnován ve prospěch postavení pomníku Karoliny Světlé. V roce 1937 se pasečtí sokolové představili

v přírodě ve hře Naši furianti ve spolupráci s jednotou ze Světlé. Nejvíce premiér v jednom roce se hráli pasečtí v roce 1928, celkem 8. Byl to neuvěřitelný počet. To proto, aby se všichni členové dramatického souboru vystřídali. Podle sokolské kroniky se hráli pasečtí od roku 1893 do roku 1967 celkem 168 divadelních her. Většinu scénářů má jednota v archivu.

Odštěpením od Sokola Hoření Paseky vznikly v roce 1925 a 1926 jednoty Sokol ve Světlé pod Ještědem a Sokol Rozstání. Především **jednota ze Světlé** se velmi činila. Ihned po ustavení byly nastudovány 3 divadelní hry: Cikánka a její děti, Tulák a Komické plameny. V roce 1929 předvedli hru Já dohrál píseň poslední, v níž roli virtuosa hrál sám autor Richard Branald, český činoherní a operetní herec, režisér, dramatik a libretista. V roce 1937 bylo uvedeno šest premiér, všechny v režii Vlasty Havlové. Jedním z nich byla inscenace Kříž u potoka také hraná v přírodě. S představením hry „Dítě“ byl soubor přihlášen do župní soutěže. V ní se světelský soubor umístil na prvním místě v Ještědské župě. Na druhém místě skončil soubor z Proseče pod Ještědem, na třetím místě soubor z Příšovic u Turnova a čtvrtý byl kolektiv z Českého Dubu. Vítězný soubor ze Světlé se probojoval do krajského kola spolu se soubory z Krkonošské, Jičínské a Denisovy župy. V roce 1946 se jednota ve Světlé sloučila znovu do jednoty Hoření Paseky. Celkem po dobu činnosti jednota ze Světlé se hrála (podle kroniky) 43 her.

Sokol Rozstání vznikl oddělením od Sokola Hoření Paseky 29. 3. 1926. První představení Legionářův návrat se hrálo už v květnu 1926. Za zmínku

stojí hra z roku 1931 Zlý duch Lum-pacivagabundus aneb Lutrácký trojlístek. V této hře vystoupilo 24 herců a hereček. Na operetku si Rozstaňští troufli v roce 1935, kdy uvedli Naše pěšáky, zlaté vojáky. V roce 1941 a 1942 byly uvedeny hry Vítězná paleta a Bílá myška. Už v roce 1945 se hráli Tylovu Paličovu dceru. V roce 1946 byly uvedeny čtyři premiéry, v roce 1947 se rovněž hrálo čtyřikrát. Od roku 1950 se hrála jedna hra za rok. V roce 1970 jako poslední byla uvedena Charleyova teta. Celkem jednota z Rozstání se hrála 46 her.

V Proseči pod Ještědem se ochotnická divadla hrála už kolem roku 1880. Největší podíl však na divadelní činnosti měl Sokol, který v tomto směru dominoval jak nápaditostí, tak počtem sehraných představení. Sokolská jednota Proseč pod Ještědem byla založena v roce 1920. Už v roce 1922 byla v přírodním prostředí sehrána hra Schovanec a schovanka, jejímž autorem byl rodák z Proseče František Havlík. František Havlík byl autorem několika her, které se hrály v blízkém okolí, ale i v Praze.

Velký pokrok v ochotnickém divadle nastal po návratu legionáře učitele Škody z války. To byl mimořádně schopný a obětavý člověk. Jeho zásluhou byla během několika let vystavěna ve vsi krásná sokolovna a v ní vybudováno i pěkné veliké jeviště. Do roka se sehrály většinou čtyři premiéry. Ochotníci vytvořili vlastní garderobu, aby si nemuseli půjčovat za drahé peníze. Na návrh učitele Škody zakoupili od knížete Rohana pozemek v Borovičkách. Záhy zde vybudovali velké cvičiště a prostor, který sloužil k využití pro představení v přírodě. Téměř každý rok v květnu se prosečtí

předvedli svým představením pro lidi z celého okolí. Ve hře Probuzenci účinkovali i jezdcí na koních. Od roku 1924 do roku 1938 se podle záznamu v kronice místního Sokola odehrálo dvanáct představení v přírodě. Ostatní hry se hrály na novém jevišti v sokolovně. Podle kroniky se hráli ochotníci celkem 49 premiér. Některé hry reprizovali a s některými hostovali i v sousedních vsích, na příklad v Českém Dubě,

Javorníku, Padouchově, ve Světlé pod Ještědem apod.

Další sokolskou jednotou byla **Bílá u Českého Dubu**. První zmínka o ochotnické činnosti je z roku 1923, kdy vystoupili v přírodě s inscenací Pasekářů a ještě v tomtež roce se představili hrou Vpád. V roce 1924 nastudovali hru Kletba mamonu a o rok později dvě hry Bařoh a Přece se vrátil a v roce 1926 Paličovu dceru. V dalších letech až do roku 1934 se hráli jedenáct her. Podle kroniky bylo poslední představení hrané sokoly v Bílé hra Slepý ženich.

Sokol v Českém Dubě představoval nejvýznamnější složku soudobého společenského života s bohatou činností tělovýchovnou i kulturní. Svoji činnost divadelní přenesl o dva kilometry dále, do Starého Dubu. Především ochotnická divadelní činnost byla pro uvědomění českého obyvatelstva velice důležitá. První divadelní představení Leon, Pařížský ničema se hráli v roce 1891 ve Starém Dubě ochotníci z Hoření Pasek, a další představení Pro pero sokolí. V roce 1896 uvedli Českodubští hru Maryša a v roce 1897 Chudý písničkář. V době války se hráli ochotníci tři představení, jejichž výtěžek byl věnován rodinám sokolů, kteří byli ve válce, a také na sirotčí fond.

V roce 1924 se poprvé hrálo v přírodním areálu v Šoubarkách. Ve hře Jánošík účinkovalo 42 herců včetně jízdy na koních. Další velkou podívanou byla hra Psohlavci, v níž účinkovalo 200 osob v krojích. Vystoupili v ní draženovští sousedé, Chodové, hosté, šlechta, vojsko a jízda. V roce 1926 se rovněž v přírodě konalo představení Jan Výrava, kde účinkovalo na sto herců. Do roku 1936 se hráli čtyři premiéry. V roce 1937 nastudovali hru Druhý břeh. S touto inscenací se zúčastnili divadelní soutěže v rámci Ještědské župy. Posledním představením byla hra Bič, nastudovaná v roce 1947.

Divadelní činnosti se věnovaly mnohé spolky v Podještědí, ale sokolové dominovali nade všemi. Splnili svůj úkol v této podještědské krajině pro zachování české řeči a k pospolitosti lidí. Vedle činnosti tělocvičné to byla činnost obdivuhodná.

Milan Pavlů, vzdělavatel a kronikář T. J. Sokol Hoření Paseky

Jan Evangelista Purkyně a Sokol (2)

■ V loňském prosincovém vydání jsme přinesli první část článku věnovaného vzpomínce na Jana Evangelistu Purkyně, od jehož narození uplynulo 230 let. Článek připomíná i laické a odborné veřejnosti méně známé skutečnosti, že Purkyně stál také při začátcích naší tělesné výchovy a lze jej řadit mezi předchůdce preventivní koncepce tělovýchovného lékařství. Nyní přinášíme dokončení tohoto článku:

V Živě v r. 1858 v obsáhlé práci o dýchání se na několika místech J. E. Purkyně dotýká vlivu tělesné výchovy na dýchací ústrojí. Dává návod, jak měřit obvod hrudníku a břicha, jak zjišťovat pohyblivost hrudníku, uvádí výsledky vlastních měření vitální kapacity plic u studentů. Naměřil hodnoty v rozmezí 2300 až 4300 ml s průměrnou hodnotou 3300 ml. Sám se při této příležitosti chlubil svou vlastní vitální kapacitou 3600 ml, což při jeho věku 68 let a poměrně malé postavě byl nepochybně pozoruhodný výsledek. Kromě vitální kapacity doporučuje i další funkční zkoušky, jako je například trvání apnoe po maximálním vdechu a po maximálním vý-

dechu a měření síly výdechu pomocí tzv. pneumatometru.

Popisuje vliv pohybové činnosti na dýchání: „Při násilném běhu dýcháme zpočátku chřípěmi, pak se ústa pootevrou, až posléze široce se rozvírají, aby co nejvíce vzduchu a co nejrychleji se vdechovalo. Při zavřených ústech a při zacpání jedné chřípě bychom dlouho v běhu setrvati nemohli, protože by valně ubylo rychlosti dechu“.

V pozorování volní hyperventilace uvádí: „Libovolné dechy až do nepodobna na počet zmnožiti můžeme. Pokusil jsem se o to pomocí hodinek sekundních, i našel jsem, že až do 160 dechů za minutu vydati jsem dovedl. Po namáhavém běhu spočetl jsem 120 dechů za minutu. Znamení výjev se vyskytá, když asi 120krát za minutu, a to dosti hluboko a na delší čas dýchání se opakuje i pocítíme tu jakési brnění po celém těle, podobné onomu, což známe pod jménem zdřevěnění oudu, když jeho nerv při nepohodlném ležení déle stlačen byl. Tento cit při běhání se nejví; snad že tenkrát činnost nervů na skrčování svalů se odvádí.“ Purkyně

na tomto příkladu popsal příznaky hyperventilačního syndromu, vyvolaného hypokapnií s průvodní zvýšenou nervosvalovou dráždivostí.

Z dalších pozorování Purkyně zaznamenal: „Mimovolně se dýchání tím více zrychlí a častěji opakuje, čím spěšněji běžíme, jako by jen od vzduchu nových sil nabíralo naše svalstvo. Když pak v běhu na chvíli zatajíme dechu, jako ohromením síly nás opouštějí. Poznáváme z toho, že ačkoliv při dýchání naší vůli mnoho zůstavíme, přece to jen až do jistých mezí dosahuje, kterých překročiti nedáno“. Již tehdy varoval před důsledky nedostatečné pohybové aktivity: „Lidé, již se zabývají klidnými pracemi, sedíce nebo stojíce bez namáhavých pohybů, uvykají krátkému a mělkému dýchání, mohou tím dáti příčinu k chorobám plicním a krevním, pročež se jim radí, aby při svých zaneprázdněních na hluboké dýchání ohled brali a nebo čas po čase tělocvičnými pohyby činnost hrudi oživil.“ Na jiném místě dokazuje: „Zvláštní mívá zájem ohledání prsou a těla pro dietetiku a gymnastiku, kdežto na pohyblivost žeber, klíčku, lopatky a pak na stálé

rozšíření prsou následkem tělocviků zřetel se obrací...“, a dále „za našich časů, kde tělocvik vůbec velké rozšíření a oblíbenosti dosáhl, může se každý, kdo vede život málo pohyblivý, oddav se gymnastickému cvičení, za málo týdnů přesvědčiti, jak obsah dýchání na spirometru a síla dýchání na pleumometru vystoupily“.

V době založení Sokola Pražského v roce 1862 bylo Purkyněmu 75 let. Sokolských cvičení se tehdy již aktivně nezúčastňoval, dle dobových svědectví však si vlastní tělocvičnu s nářadím zařídil ve svém bytě. Ve dveřích měl zavěšeny kruhy a hrazdu, uprostřed místnosti stála bradla, měl tu sadu činek. I jako osmdesátiletý byl zastížen ve své pracovně při pokusu o vzpor na bradlech bez cizí pomoci. Se sokoly se zúčastňoval vlakových zájezdů a turistických výletů. Zachovala se například zpráva z Národních listů z 11. května 1862 o prvním výletě Sokola Pražského krátce po jeho založení: „V neděli ráno shromáždili se údové Sokola již o 5. hodině v sále u Apolla v počtu asi ke 200, tedy polovička všech údů jednoty, ostatní zůstali jen proto doma, poněvadž jim pro krátkost času ještě možno nebylo předepsaný si zjednatí oblek. Velice byli potěšeni příchodem staříčkého prof. Jana Purkyně, který ačkoliv tak časně z rána bylo, přece přišel, aby podíval se na statné junáky a jim šťastnou cestu na první výlet přál“.

Spisovatel a politik Ervín Špindler (1845–1918), čestný člen Sokola, který se s Purkyněm důvěrně stýkal, zanechal následující svědectví: „Purkyně nejen tělocvik stále pěstoval, ale miloval sokolstvo od jehož ukázněnosti a spolu i bujarosti sliboval sobě nejlepší účinky v národní společnosti české. Jak až dojemným způsobem jevila se Purkyňova sympatie k mladému pokolení a jmenovitě k Sokolu, o tom jsem se přesvědčil na nádraží západní dráhy, když zvláštní vlak k jubilejní slavnosti v Husinci stál již pohotově k odjezdu a v poslední chvíli ještě Purkyně k vlaku se blížil. Pořadatelé vedli staříčkého učenice k vozu první třídy. Když však se rozhlédl ve voze, v němž seděl Palacký, Rieger aj. vysoce vážení staří páni, sestoupil rychle na peron a pravil: Tam sedí staří páni, já bych rád jel se sokoly.“

Národní listy také přinesly podrobnou zprávu o velkolepém průvodu, který Sokol Pražský uspořádal k oslavě Purkyňových 75. narozenin. Průvodu do té doby v Praze nevídaného se zúčastnilo 20 000 osob, čelo tvořili sokolové, následovali členové Hlaholu, spisovatelé, žurnalisté, učenci, umělci a mnohé vážené osobnosti. „... V oknech prvního poschodí objevil se uprostřed svých přátel milovaný kmet, pohlížeje s klidnou, věčným úsměvem ozářenou tváří na výkvět českých jinochů, na tuto naději drahé vlasti. S hlubokou, tichou úctou pohlížel veškeren zástup k muži zásluh tak skvělých.“

Když o pět let později podobným způsobem slavil Sokol, Hlahol a také Umělecká Beseda a Akademický Čtenářský Spolek Purkyňovy 80. narozeniny, oslavenci mezi jinými osobně

Purkyně nejen
tělocvik stále pěstoval,
ale miloval sokolstvo,
od jehož ukázněnosti
a spolu i bujarosti sliboval
sobě nejlepší účinky
v národní společnosti
české.

blahopřál Miroslav Tyrš. Nakonec povolal: „Sláva slavnému učenci, jármu a vždy čilému otci našemu Purkyňovi!“

Rektor Univerzity Karlovy botanik B. Němec se o velkém vědci vyjádřil mj.: „Purkyně patří k velikým zakladatelům a křísitelům přírodních a lékařských věd. Je velkou samostatnou individualitou, ve které se šťastně spojily vlohy duševní i tělesné. Je třeba zdůraznit obojí, neboť velice často je geniálnost zatížena slabým tělem, takže se nemůže projevit v životní práci. Purkyně netrpěl mnoho nemocemi a lze se domnívat, že jeho životní optimismus značně přispěl k tomu, že dosáhl tak vysokého věku“.

Purkyně zemřel v Praze 28. 7. 1869

a je pochován na vyšehradském Slavíně. Na mramorové desce je heslo Purkyněho: „Pokud a kde Bůh žiti povolí, buď věren vlasti, víře, přáteli!“ Jméno Jana Evangelisty Purkyně bylo umístěno pod okny Národního muzea v Praze mezi dvaasedmdesáti jmény české historie.

Závěrem ještě hodnocení významu J. E. Purkyně pro rozvoj tělesné výchovy u nás: „Purkyně do praxe uváděl své názory vědecké i organizační právě v okruhu sdružení sokolského. Je to jen malý úsek buditelské činnosti jeho, iniciativní a zakladatelské, ale nade vše významný. Dalť tak podnět k organizaci početně velmi mocné, ideově zdravé a silné, morálně vítězné a biologicky hodnotné. Pokolení tak vychované bylo jádrem národa a bezpečnou oporou jeho vývoje ve všech směrech. V roce 1926 prohlásil předseda Ortopedické společnosti francouzské Dr. Ombreadann: Tyrš prohlásil za základ pedagogie, že každé dítě má zapotřebí vydatné výchovy tělesné, což je podmínkou jeho zdatnosti a plodů jeho budoucí práce, podmínkou zároveň jeho mravní síly, jeho pevnosti, vytrvalosti ve sledování vysokých ideálů a národního snažení. Jakým národem může být ten, jehož mladí muži a ženy jsou proniknuti těmito zásadami. Váš filosof velikého srdce a velikých nadějí pochopil cenu tělesné výchovy v jejím nejkrásnějším významu. Toto uznání cizince platí i pro učitele Tyršova Jana Ev. Purkyně, neboť on vyoral první brázdou, do které bylo zaseto sítě oddanosti k tělocviků a k jeho velikému a vznešenému poslání v národě.“

Jaroslav Novák

Vybrané prameny:

Krátký F: Jan Ev. Purkyně jako pedagog a propagátor tělesné výchovy. Teor. praxe těl. vých 1954, 2: 441-459

Masák J: Jan Ev. Purkyně, první uvědomělý tělocvikář český. Tyršův Sborník IX. ČOS, Praha 1924, 32 stran.

Masák J.: Jan Event. Purkyně a jeho poměr k sokolstvu. In: Jan Ev. Purkyně 1787–1937. Sborník statí. Purkyňova společnost, Praha 1937, s. 256–259

Purkyně J. E.: O dýchání. Živa 1853, 4: 171–172

Poslední březnový den se dožívá 90 let členka Sokola Pražského sestra Dagmar Evaldová, známá v sokolských kruzích prostě jako Dáda. Děje jejího života tvoří vlastně kroniku nejen sokolskou.

Narodila se v roce 1928 v rodině právníka a sokolského činovníka v Košicích, kde už jako čtyřletá žákyňka vstoupila v roce 1932 do Sokola. V roce 1938, když byla vyhlášena autonomie Slovenska, rodina musela Košice opustit, Dáda se v Praze stala žákyň Sokola Strašnice. Tam zažila okupaci 15. března 1939 a nejsilnějším zážitkem toho dne pro ni bylo, když paní učitelka vyzvala třídu, aby v pozoru zazpívala Kříčkův text Sukova sokolského pochodu V nový život.

V Praze opět rodina nepobyla dlouho, protože její otec byl přeložen jako soudce do Tábora. Sokol byl už tehdy zakázán, ovšem jeho členové udržovali stále spojení jako odbojáři, JUDr. Karel Evald patřil k nejspolehlivějším. Nebylo divu, že nacistická mašinérie zaměřila svou pozornost právě na takové osobnosti. Poprvé byl gestapem zatčen v roce 1941, dočasně byl propuštěn, ovšem po třetím uvěznění v roce 1942 byl v září 1943 popraven, když již o tři měsíce dříve byl popraven jeho bratr, legionář a důstojník československé armády, též sokol Jaroslav Evald. Dáda ještě měla možnost se s tatínkem rozloučit a jeho posledním vysloveným přáním bylo, aby dcera nebyla „jen“ v Sokole, ale BYLA SOKOLKOU.

Maminka s mladší sestrou Hamilkou se musely vystěhovat z Tábora do Ostrova pod Blaníkem k příbuzným a Dáda zatím navštěvovala dvouletou obchodní školu v Praze. I tu však nacisté zavřeli a ve svých šestnácti letech byla totálně nasazena do vlašimské firmy Sellier & Bellot, kde se také dočkala konce války. Oslavy vítězství už prožívala u vyšehradské babičky v Praze. Její první svobodné kroky vedly na letní cvičiště Sokola Pražského do Kateřinské ulice, neboť sokolovna byla po německém obsazení ještě zavřená. Po vyslovení svého příjmení byla nadšeně přivítána. Do roka složila pomohatelskou zkoušku, stala se vedoucí samosprávy dorostenek, cvičitelkou žákyň a členkou redakční rady časopisu dorostu naší jednoty. Samozřejmě se účastnila

Devadesátiny sestry Dagmar Evaldové

příprav XI. všesokolského sletu nejen nácvikem, ale i brigádami při úpravách strahovského stadionu. K jejímu vlastnímu sletovému vystoupení však nedošlo pro onemocnění v důsledku nervového vypětí a strádání během války. Stačila ale absolvovat sokolský kurz pro průvodce zahraničních účastníků sletu. Vdala se a založila rodinu, které se věnovala v době po zrušení Sokola. V roce 1968 ukončila dálkové studium na Střední pedagogické škole a dvouleté studium speciální pedagogiky pro zrakově postižené. V tomto oboru pracovala až do důchodu.

V roce 1987, už jako důchodkyně, dostala pozvání na návštěvu Kanady, kde se seznámila s představitelem zahraničního Sokola bratrem Janem Wal-

daufem. Její teta, otcova sestra Jarmila Prokšová-Evaldová, na sokolském sjezdu v roce 1968 zvolená náčelnice ČOS, ji navrhla jako pečovatelku již téměř stoleté bývalé náčelnice Marie Provazníkové. Vzhledem k její bohaté korespondenci se všemi zahraničními sokolskými jednotami a článku bratra Waldaufa O bratrech Evaldech se jméno sestry Evaldové stalo známým zahraničním sokolům. Na závěr pobytu byla pozvána do Washingtonu náčelnicí sestrou Fialovou. Tam se dohodly na možné účasti českých sokolů-seniorů na sletu zahraničního Sokola v Paříži v roce 1990. Skladbu na hudbu Dvořákovy symfonie Z Nového světa začali nacvičovat ještě utajeně, listopadové události roku 1989 znásobily radost z přípravy a tak čtrnáct autobusů sokolů mohlo svobodně do Paříže na slet odjet v červnu 1990.

Ihned po obnovení Sokola se sestra Evaldová v Sokole Pražském ujala činnosti Věrné gardy. Organizovala pravidelné schůzky a přednášky a s pomocí členů Věrné gardy iniciovala sbírku a zajistila pořízení kopie původního Mánesova praporu Sokola Pražského. V té době také zajistila v ČOS výrobu nových sokolských krojů, které výtvarně navrhla její sestra Jarmila Šikolová. Se stejnou vehemencí se pustila do pomoci s obnovou sokolských šibřinek. S Věrnou gardou nacvičovala skladbu na XII. všesokolský slet, při kterém byla poctěna úkolem při jeho ukončení odnést s vlajkovou četou naposledy z Masarykova strahovského stadionu státní i sokolskou vlajku.

Do historie Sokola Pražského se výrazně zapsala svou dlouholetou rolí principálky loutkového divadélka Pražský sokolíček, pro které zajistila s minimálními prostředky vhodné prostory i potřebné divadelní náležitosti. Teprve nedávno divadélko předala svým mladším kolegům, nikoliv však proto, aby si odpočinula. Stala se platnou členkou vzdělávacího odboru, kde silou své osobnosti napomáhá v udržování těch nejlepších sokolských tradic i v moderním Sokole, nejen v domácím Pražském, ale aktivně působí jako vzdělatelka župy Pražské Scheinerovy. Poslední přání svého otce tak sestra Evaldová splnila více než sto procentně.

Jitka Křepelková

Vzhledem k její bohaté korespondenci se všemi zahraničními sokolskými jednotami a článku bratra Waldaufa O bratrech Evaldech se jméno sestry Evaldové stalo známým zahraničním sokolům.

Na závěr první poloviny programu valné hromady Tělocvičné jednoty Sokol Přerov, konané 1. března, zařadil výbor jednoty předání ocenění několika svým členům. Šlo o zcela novou formu tohoto ocenění, představovanou nedávno umělecky ztvárněnou medailí nesoucí jméno sestry Ludmily Chytilové s motivem přerovské sokolovny.

Tímto způsobem výbor chce i nadále vyjadřovat poděkování a uznání svým členům ve prospěch přerovské sokolské jednoty. Bratr Bohumil Domanský po obdržení medaile vyjádřil nad tím své velké uspokojení, protože se sestrou Lídou Chytilovou, jak byla běžně oslovoována, v minulosti též činnicky spolupracoval a později opakovaně připomínal ostatnímu členstvu její příkladnou věrnost sokolským zásadám. Oceněný bratr Milan Geryk měl z udělené medaile též velkou radost, která byla čitelná i ve výrazu jeho tváře. Podobně lze hovořit i oceněných sestrách Anně Bouchalové a Olze Fárkové.

Sestra Ludmila Chytilová se narodila 17. září 1911 v Přerově. Cvičit začala v Sokole Přerov po skončení první světové války jako žačka. Všestranná sportovní orientace ji přivedla v roce 1927 i do nově založeného družstva házené dorostenek Sokola Přerov, v němž se záhy začala objevovat s kapitánskou hvězdou na dressu. Zájem o cvičitelskou práci ji přivedl již v březnu roku 1930 do čtrnáctidenní cvičitelské školy Československé obce sokolské v Praze. Na získaném cvičitelském osvědčení, které je datováno 29. březnem 1930, má mj. i podpis jedné z československých sokolských legend, Marie Provazníkové, která tehdy vystupovala v roli ředitelky ústřední cvičitelské školy. Sestře Provazníkové v té době bylo necelých čtyřicet let, absolventce Ludmile, za svobodna Barašíkové, devatenáct. Sestra Chytilová již od roku 1931 vedla dorostenky v Přerově a v roce 1932 jí bylo dokonce svěřeno vedení výpravy dorostenek na IX. všesokolském sletu v Praze. Na valné hromadě Sokola Přerov v roce 1935 byla zvolena náčelnicí a tuto funkci zastávala až do roku

Netradiční připomenutí sestry Chytilové

1939. V roce 1938 vedla ženskou část na X. všesokolský slet v Praze. V období 1940 až 1941 byla místostarostkou Sokola Přerov.

V roce 1946 se stala župní náčelnicí a již v tomto roce organizovala a řídila poválečný župní slet v Přerově. Významné osobní setkání Ludmily Chytilové s Marií Provazníkovou se uskutečnilo v Přerově ještě na jaře 1948, kdy se v přerovské sokolovně konal vyřazovací závod žen před letními olympijskými hrami v Londýně. Sestra Chytilová se tehdy měla možnost dozvědět i o problémech s činností akčních výborů v Československé obci sokolské, kdy jen díky velké solidaritě žen Sokola byla pozice ústřední náčelnice Sokola Marie Provazníkové udržena až do konání XI. všesokolského sletu na začátku léta 1948.

Sestra Ludmila Chytilová byla ze Sokola během činnosti komunisty iniciovaných akčních výborů v Přerově vyloučena. Další cestu Sokola, založenou na jeho nadirigované transformaci do tzv. sjednocené tělový-

chovy, sledovala už jen z povzdálí. Byla též propuštěna ze zaměstnání, takže až do roku 1950 byla nuceně v domácnosti, než si našla další práci.

Do činnické sokolské práce se zapojila znovu po obnově Sokola v roce 1990. Dlouho pak působila jako vedoucí odboru Věrné gardy Sokola Přerov. Před zahájením sokolského průvodu na krajském sletu žup Olomouckého kraje v Přerově 16. června 2012 přijala sestra Ludmila Chytilová nejvyšší sokolské ocenění z rukou starostky ČOS sestry Hany Moučkové za účasti tehdejšího primátora města Jiřího Lajtocha. Dožila se vysokého věku 103 let. Zemřela 23. října 2014. Sokol pro ni představoval vždy zájem číslo jedna. Sledovala vždy jeho výsledky, potíže i úspěchy. Její připomenutí mateřskou jednotou v roce 2018 dobře zapadá i do konceptu vzpomínkových akcí osmičkových výročí našeho státu, v Přerově pod názvem „100letá Republika Přerov“.

Jaroslav Skopal

Sokolská kapka krve v roce 2017

■ Posledním dnem roku 2017 skončil 2. ročník projektu Sokolská kapka krve. Akce si klade za cíl propagovat dárcovství krve, podnítit nové a povzbudit stávající dárce krve a přimět je pravidelně a opakovaně darovat krev. V době, kdy transfuzní stanice mají opakovaně nedostatek dárců a potřeba transfuzí neklesá, je darování krve činností více než potřebnou a pro celou společnost nepostradatelnou. Pojdme se tedy i jako sokolové zapojit. Kdo může, nechť přispěje svou krví a jistě zachrání někomu zdraví nebo přímo život.

Sokolské jednoty zapojené v projektu hlásí počet odběrů a počet dárců za každé pololetí a výsledky jsou uveřejňovány na webu České obce sokolské a v časopise Sokol. Zúčastněné jednoty také na závěr

každého ročníku obdrží diplomy a ty na předních místech též věcné ceny.

Podrobnosti projektu jsou k dispozici na www.sokol.eu či na www.sokol.cz (sekce Zdravotní komise).

V loňském roce stoupl oproti roku 2016 jak počet odběrů, tak počet dárců a celkově se zapojilo více jednot, což nás velmi těší. Věříme, že se bude jednat o setrvalý trend. Pokud například pořádáte nějaké společné akce spojené s darováním krve, napište nám o tom!

A kdo nedaroval loni, má možnost samozřejmě v letošním roce.

Počty dárců a odběrů za první pololetí roku 2018 zasílejte prosím na e-mail: vit.jakoubek@sokol-liben.cz do 31. 7. 2018.

Vít Jakoubek, Zdravotní komise OV ČOS

Výsledky Sokolské kapky krve 2017

pořadí	T.J Sokol	župa	počet odběrů	počet dárců
1.	Komárov	Jungmannova	74	26
2.	Opočno	Orlická	35	11
3.	Příbram	Jungmannova	15	4
4.	Týniště n. Orlicí	Orlická	14	5
5.	Týn n. Bečvou	Středomoravská-Kratochvilova	14	4
6.	Rokycany	Rokycanova	12	5
7.	Praha Libeň	Podlipného	12	4
8.	Kařez	Rokycanova	11	5
9.	Vícov	Prostějovská	11	4
10.	Kobyly	Ještědská	11	3
11.	Přerov	Středomoravská-Kratochvíiova	10	5
12.	Dvůr Králové n. Labem	Pokrkonošská-Jiráskova	10	4
13.	Chocerady	Baráková	9	3
14.	Ledeč . n. Sázavou	Havlíčková	8	4
15.	Valašské Meziříčí	Valašská	8	2
16.-17.	Náměšť na Hané	Olomoucká	7	2
16.-.17.	Olomouc Nové Sady	Olomoucká	7	2
18.-19.	Stupno	Rokycanova	6	2
18.-.19.	Zlín	Komenského	6	2
20.	Mirošov	Rokycanova	5	2
21.-23	Dobřív	Rokycanova	4	2
21.-23.	Vráž	Jungmannova	4	2
21.-23.	Liberec 7 Horní Růžodol	Ještědská	4	2
24.-25.	Moravské Bránice	Jana Máchala	4	1
24.-25.	Dobříš	Jungmannova	4	1
26.	Satalice	Jana Podlipného	3	1
27.	Zbiroh	Rokycanova	2	2
28.-30.	Brno Žabovřesky	Jana Máchala	2	1
28.-30.	Olomouc	Olomoucká	2	1
28.-30.	Břasy	Rokycanova	2	1
31.-34.	Hlubočepy	Podbělohorská	1	1
31.-34.	Říčany a Radošovice	Baráková	1	1
31.-34.	Olomouc Chválkovice	Olomoucká	1	1
31.-34.	Moravský Písek	Slovácká	1	1
celkem			320	117

Předsletová zdravotní péče

aneb co by zdravotník a cvičenec mohl využít na sletu (II.)

V tomto textu pojednáme o některých dalších nemocech a situacích, se kterými se můžeme setkat (nejen) během sletových dnů.

■ Zmínil bych se o tzv. dětských exantémových onemocněních, tj. onemocněních doprovázených vyrážkou, která měla historicky dána čísla, a proto u některých mluvíme i nyní jako o např. šesté dětské nemoci. Ono historické pořadí se již v dnešní době nepoužívá, ale pro zajímavost se jej nyní přidržíme:

První dětská nemoc – **spalničky**: horečnaté virové onemocnění, nebezpečné hlavně pro možné život ohrožující komplikace. Specifická léčba neexistuje, od zavedení očkování se nemoc v ČR vyskytuje minimálně, počty onemocnění ale v poslední době stoupají (též v souvislosti s poklesem proočkování v populaci).

Druhá dětská nemoc – **spála**: horečnaté onemocnění, původce je bakterie *Streptococcus pyogenes*. Projevuje se horečkami, bolestí v krku, kde nacházíme povlaky a čepy, a charakteristickou krupičkovitou vyrážkou zejména na hrudi a bříše, ale i na zádech a stehnech. Před objevením antibiotik se jednalo o život ohrožující nemoc, kdy i při přežití hrozilo poškození srdce a ledvin. V současné době je nemoc úspěšně léčitelná penicilinem.

Třetí dětská nemoc – **zarděnky**: virové onemocnění, doprovázené horečkou a příznaky infekce horních dýchacích cest. Ohrožuje zejména matky v začátku těhotenství, neboť virus prochází placentou a může způsobit závažné vrozené vývojové vady plodu jako vrozenou hluchotu, vrozený šedý zákal (katarakta) či další vývojové vady mozku. Speci-

fická léčba neexistuje, proti nemoci je zavedeno povinné očkování.

Čtvrtá dětská nemoc – **pseudoskarlatina (nepravá spála)**: virové onemocnění, které z důvodu nízké frekvence výskytu vynecháme.

Pátá dětská nemoc – **exanthema infectiosum**: virové onemocnění, které se vyznačuje horečkou a vyrážkou, typicky začínající na tváři („zřetelná tvář“). Časté jsou bolesti hlavy a bolesti svalů. Příznaky cca do týdne odezní, specifická léčba neexistuje.

Šestá dětská nemoc – **exanthema subitum**: virové onemocnění, projevující se horečkami, trvající většinou tři dny. Čtvrtý den horečky většinou ustávají a objevuje se vyrážka na trupu a končetinách, která spontánně odezní. Specifická léčba neexistuje.

Zmíním ještě některá další onemocnění, která již nemají historická číselná označení:

Plané neštovice jsou virové onemocnění, které je velmi časté v dětském věku a projevuje se typickou vyrážkou, kdy se postupně začínou po těle objevovat flíčky, ze kterých se vytvoří puchýřky, které

prasknou a změní se v krustu. Vyrážka se může vyskytovat po celém těle, typicky však na trupu a končetinách a ve kštici. Typická je rovněž přítomnost současně několika stádií vyrážky. Nemoc je často doprovázena horečkami, bolestí hlavy a svalů. V dospělém věku bývá průběh těžší. Onemocnění je nakažlivé do zaschnutí posledních puchýřků. Specifická léčba neexistuje, hojně užívaný tekutý pudr pouze někdy zmírní svědění, ale vliv na další výsev nemá. Někdy je možno podat proti svědění antihistaminika. Proti onemocnění je možné se nechat očkovat.

Onemocnění rukou – nohou – úst (hand – foot – mouth disease) je virové onemocnění, objevující se zejména na jaře a na podzim. Horečky s příznaky poškození horních dýchacích cest doprovází vyrážka, sestávající se z drobných puchýřků, typicky okolo úst, v ústech, na dlaních a na ploskách nohou. Mohou se ale vyskytovat po celém těle. Za několik dní nemoc spontánně odezní, specifická léčba neexistuje.

MUDr. Vít Jakoubek, Ph.D.,
Zdravotní komise OV ČOS

Neštovice

Rozloučení

■ Ve středu 21. ledna se v krematoriu města Ostravy rozloučila rodina, cvičitelé a činovníci Sokolské župy Moravskoslezské a další přátelé s **bratrem PaedDr. Josefem Příbylem**. Bratr Příbyl se počátkem devadesátých let minulého století výrazně zapojil do obnovování sokolské organizace a sokolské činnosti. Jeho vztah k Sokolu i ke všemu, čemu se věnoval, lze vyjádřit slovy – obětavost, nadšení, neustále nové nápady a jejich úporné prosazování, podpora nových myšlenek a jejich zavádění do sokolské praxe, podpora nových netradičních činností i podpora mladých, začínajících cvičitelů.

Již při výuce na vysoké škole zaváděl mnoho nového a jeho žáci na něj dodnes vzpomínají. Stál u zrodu Ústřední školy ČOS, vždy se zajímal o vzdělávání

cvičitelů a přinášel mnoho nápadů, jak oslovovat mladé cvičitele, co jim nabízet. Od začátku spolupracoval při tvorbě učebních osnov pro vzdělávání cvičitelů. Byl také v roce 1998–2000 ředitelem ÚŠ ČOS. Velkou část svého sokolského nadšení věnoval propagaci a organizaci „Běhu Terryho Foxe“ po celé republice. Nebál se novinek. Jako příklad může posloužit zařazení florbalu do programu žákovských složek Sokola a následného školení a vydávání metodických příruček, na nichž měl bratr Příbyl lví podíl. Uměl předvídat, i když nebyl vždy pochopen. Již v roce 2000 chtěl zavést označení cvičenců identifikačními náramky. Tenkrát to neprošlo, dnes je to běžná praxe. S přibývajícím věkem se bratr Příbyl čím dál více věnoval organizační práci ve své Tělocvičné jednotě Sokol

Radvanice – Bartovice, v Sokolské župě Moravskoslezské. Všichni si ho budeme pamatovat jako obětavého sokola s neuctuhající energií, který byl vždy ochotný přiložit ruku k dílu tam, kde to bylo potřeba, a který svojí prací přispíval k tvorbě moderního programu Sokola, oslovující i mladé, nastupující generace. Čest jeho památce!

náčelnictvo ČOS

Do knihovničky

Jóga pro sportovce Nejvhodnější pozice pro jednotlivé sporty

Ryanne
Cunningham

Pro zpevnění i uvolnění těla je jóga nejlepším cvičením. Proto se ásany stávají nedílnou součástí tréninkových programů vrcholových i kondičních sportovců. Sportovní trénink klade zvýšenou zátěž na určité svalové skupiny, zatímco jiné zůstávají v pozadí. Jóga dokáže vyváženě působit na všechny svalové skupiny, které jsou namáhané při každodenním konkrétním cvičení.

Autorka publikace Jóga pro sportovce – Nejvhodnější pozice pro jednotlivé sporty Ryanne Cunningham je instruktorka jógy, trénuje a trénovala mnoho vrcholových sportovců, kterým pomohla k lepší pohyblivosti, vytrvalosti a zpevnění svalového korzetu. Její kniha přináší podrobný popis a ilustrace jógových ásán a sestav, vhodných pro posílení nebo protažení jednotlivých svalových partií. Navíc připravila výběr nejvhodnějších

Knihy, které stojí za to mít

pozic a návod, jak se zaměřit na aktivní svaly potřebné při tréninku následujících sportů: běhání, fotbal, cyklistika, baseball a softball, plavání, tenis, basketbal, kondiční posilování, americký fotbal.

(Nakladatelství Grada Publishing, Praha, 248 stran)

Sportovní výživa do kapsy nejen pro fitness a kulturistiku

Ivan Mach

Každý sportovec by měl ovládat zásady a pravidla z výživového poradenství. K jejich praktickému využití slouží celá řada tabulek, schémat, seznamů a přehledů, od nutričních hodnot základních potravin, přes množství potřebných vitaminů a minerálů, přehledu suplementů, až po slovník nutričních pojmů a anglických výrazů ve sportovní výživě.

Ivan Mach, autor publikace Sportovní výživa do kapsy, všechny tyto důležité informace shromáždil a zpracoval do co nejpřehlednější formy, aby čtenáři pohotově sloužily k řízení stravování,

suplementace a k dosahování ještě lepších výsledků ve vrcholovém i kondičním sportu, a to bez ohrožení zdraví.

(Nakladatelství Grada Publishing, Praha, 136 stran)

Atletika Cesta na vrchol

Atletika je díky své rozmanitosti velmi oblíbeným sportem a čeští atleti patří v mnoha disciplínách již desítky let k evropské i světové špičce.

Obrazová publikace autorů Eduarda Erbera, Jaroslava Cíchy a Petra Jelínka mapuje úspěchy tří generací atletů, jejich cestu na stupně vítězů i chvíle nezdaru a bolesti. První je generace, která závodila na přelomu tisíciletí; druhá, nejobsáhlejší, je generace současných úspěšných medailistů z olympijských her a světových i evropských šampionátů a třetí část tvoří nastupující mladí sportovci, kteří již vynikají ve svých věkových kategoriích a míří k medailovým cílům mezi dospělými.

(Nakladatelství Grada Publishing, Praha, 176 stran)

PARTNEŘI

XVI. VŠESOKOLSKÉHO SLETU 2018

GENERÁLNÍ PARTNEŘI

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ PARTNEŘI

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

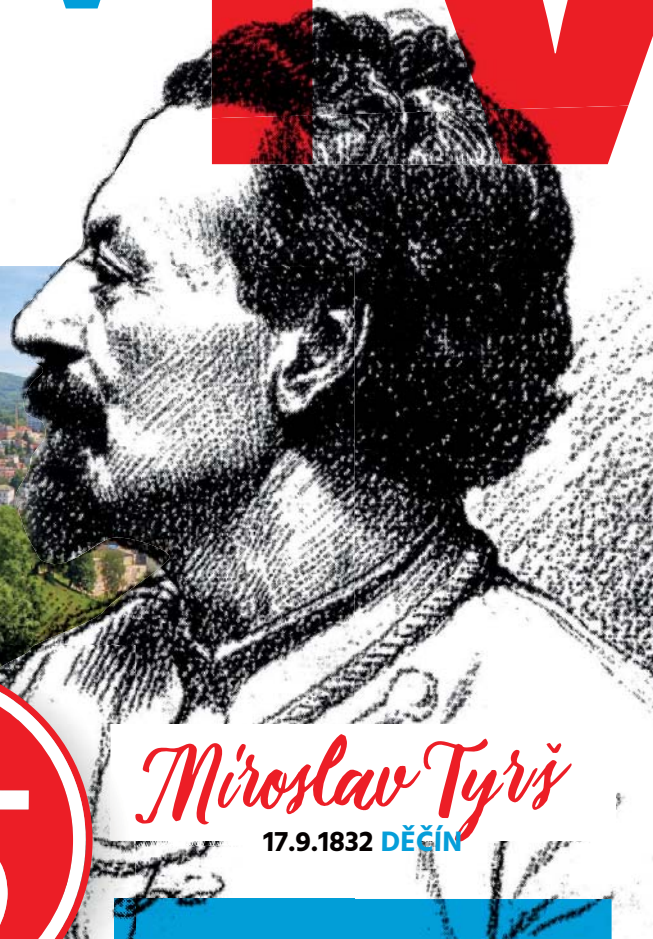
INSTITUCIONÁLNÍ PARTNEŘI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

TYRŠŮV DĚČÍN

Miroslav Tyrš
17.9.1832 DĚČÍN

**K výročí
narození
děčínského rodáka
Miroslava Tyrše**

15.-16.9.

2 0 1 8

info@tyrsuvdecin.cz
www.tyrsuvdecin.cz

KEMP DĚČÍN

| SOBOTA

8:00 Turistický pochod Tyršovým krajem

| NEDĚLE

10:00 Pietní akt / Kulturní program u Rogala /
Průvod k Tyršovu rodnému domku

14:00 Kulturní program u Rogala
Sportovní odpoledne